

Maročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
dilekska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/I

SLOVENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2058

Izhaja vsak dan zjutraj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Vzgojitelj

Ko sem nedavno tega na tem mestu govoril o naši šoli, o kateri se opetovanje sliši mnene, da glede na narodno in državljanško vzgojo še ni na potrebnem višku, sem opozoril na več momentov, ki jih je pri razmotrivanju tega vprašanja treba upoštevati, ako naj bo naša sodba pravična. Od sole — tako smo dejali — sploh ne smemo zahtevati, naj nam proizvaja kar na vse strani pravilno prikrojene državljane, ki naj vseskozi ustrezajo zahtevam obstoječega sistema, družabnega reda in vladajočega pokolenja. Šola tega namena nima in imeti ne more, ker to sploh ni noben vzgojen ideal, četudi bi se dal doseg. Idealna vzgoja je tista, ki vrga v prvi vrsti človeka, to je etično utemeljeno, v tenkočutni vesti korenčo in po naravnem vzgonu k najvišjemu stremčevu osebnosti, ne pa tista, ki hoče mlado dušo stlačiti v kalup nekega oficijelnega tipa. Dejal sem že zadnjič, da taka vzgoja, ki je v resnicu le dresura, svojega namena sploh ne doseg, ampak ima le ta rezultat, da poleg črde koristolovskih vetrovjakov vrga tem-hujše revolucionarje, čim bolj je šolski sistem delal mlademu človeku silo in skušal zavirati njegovo samozravnjanje in samousmerjanje v etično osebnost po predpisanih čustvih in več ali menj potvorenih »dejstvih«. Mi vsi, ki smo šli skozi bivšo cesarsko-kraljevo šolo habsburške monarhije, vemo, kolika je vrednost take šolske vzgoje. Ne smemo se tudi ne dati zmotiti po Mussolinijevi in Hitlerjevi »sedinstveni šoli«, prvič, ker naši miselnosti ni prikladna, drugič pa, ker bodo uspehi takega nasiljevanja duha brez vsakega dvoma bolj negativni kakor pozitivni, kar bo pokazala bodočnost. Tudi sovjetska etatistična šola bo v par desetletjih stala pred pokolenjem, ki bo mislilo in čutilo ter delalo drugače, ako ne naravnost nasprotno temu, kar so mu vtepili ljeninovski in stalinovski vzgojitelji pravoverneži.

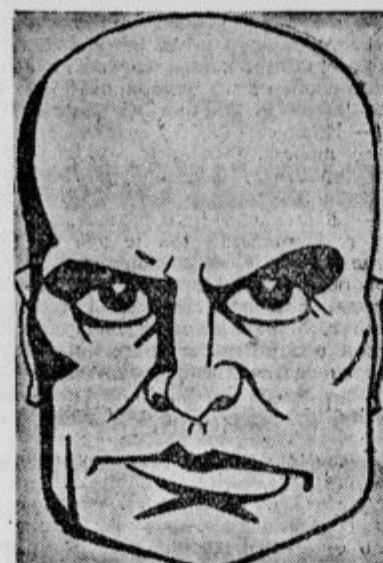
Mladi duši je najprej treba zaupati, v vsakem je a priori treba gledati pravega državljanina in pristroj že iz nepokvarjene narave narodno mislečega in čutečega človeka, in ta čustva brez vsakega duševnega nasiljevanja in móranja razvijati do čim dovršenejše moralne osebnosti, ki bo iz sebe delala in se sama usmerjala v korist svoje narodne celote in državne skupnosti. Kam kdo življenjsko-bitno spada, to ve vsak ne-pokvarjen človek sam, ki se od svojega ljudstva ni odtrgal, ki mu je vse njegovo — vera, narodna hrav in zgodovinsko izporečilo — sveto in nedotakljivo. Vsak naš človek ve, da spada razun k svojemu narodu enako bitno, čeprav deloma po drugih odnosih svojega bitja k jugoslovanski narodni, politični, kulturni skupnosti, ki je širša, ne da bi poskrpala kar, je prav osobito mojega. Šola ima analogo, da v tem oziru razširja otrokovo obzorje, da mu pokaže na članih te širše naša skupnost, to cesar sam ne vidi in videti ne more, da mu pomaga vglubit se v sorodno narodno dušo in dometiti ter začutiti njeno lepoto in zaklade. Kdor to ume — seveda je v to svrhu treba od vzgojitelja zahtevati nekoliko nadoprečne inteligence, predvsem pa etično vseskozi izobraženo in prešinjeno duševnost in izklesano značajnost — temu ne bo treba segati po metodah, ki mlademu človeku prisutijo pouk in vzgojo po prisiljenosti, prisilenosti in mehaničnosti, ob kateri se takoj čuti, da učiteljevo srce in ljubezen nista pri stvari. Narodna vzgoja in vzgoja polnopravne državljanke zavesti more in mora, naslanjajoč se na dejstvo naravne pripadnosti mladega človeka k svojemu narodu in državi, izvirati iz globine osebne in ravnenosti, v kateri je utemeljeno vsako plemenito in pozitivno vredno čustvo, vsako odkrito prepiranje in ljubezenska povezanost s skupnostjo isti jezik govorečih, iz iste kulture črpajočih in isti državnopolitičnih celot pripadajočih soludi. Nikakor pa se resnična globoka in etična narodna in državna miselnost ne da graditi na goli krvnopravenski podlagi, na samih animalskih nagonih in precenjevanju golih pasenskih osobin naroda, kakor to dela romanski in germanški fašizem — še menj seveda bo vzgojil narodnega človeka in dobrega državljanina, kdor ne uči in ne vzgaja toliko iz moralnih nagibov in polne lastne prepiravnosti kolikor iz razlogov oportunitizma ali pa, ker je tako zapovedano, in iz podobnih manjvernih motivov.

Tako vidimo, da je vprašanje vzgoje v prvi vrsti vprašanje učitelja in vzgojitelja, vprašanje njegove osebe, to je njenih etičnih kvalitet. Za učitelja in profesorja ni vsak dober kakor ni vsak dober za duhovnika. Kar se tiče intelligence, ki jo mora učitelj, profesor in vzgojitelj imeti vsaj nekoliko nad navadno mero, pa ni toliko razumeti učenosti ali naučenosti, množine znanja, kolikor sposobnosti kolikor toliko globoke intuicije stvari in širokog razgleda. Le taki učitelji in vzgojitelji nam bodo dali dobre Slovence, Hrvate, Srbe in dobre Južnosloviane ter državljane pa dobre ljudi v smislu prave krščanske humanitete. Treba je priznati, da se naša višja učna uprava zelo trudi za narodno šolsko omiku, da kaže v tem oziru izredno vnemo in da hoče biti čim bolj sodobno in napredno. Ne bo pa brez nekoristne nujnosti, da se šolsko prosvetno delo (zelo nerad rabim ta po racionalizmu dišeč izraz) osredotoči predvsem in z vsemi silami okoli vprašanja, ki smo ga že zadnjici obravnavali in smo ga danes širše razpredeli, okoli vprašanja poglobitev našega šolskega područja in vzgoje v naravnost osebse in narodne skupnosti ter krščanskega človeka. Da mora učitelj v tem pogledu biti vzor in da mora to biti, kar uči, to pa je staro resnica, ki ne potrebuje dokazovanja.

Mussolini in Madjarska

Odgovor na grožnje iz Rima...

Važne ugotovitve uglednega švicarskega lista — Madjare že boli glava

Mussolini

Zeneva, 21. 3. Z. »Journal des Nations« je dozaj prinesel najbolj kritično izjavo o protokolih, ki so bili podpisani v Rimu in ogovoru Mussolinija v nedeljo dopoldne. Značilno za ta list je, da je že od prvih začetkov svaril pred starmi, ki se pripravljajo v Rimu, češ, da Mussolini od svoje že zdavnaj znane zunanjopolitične črte ne bo prav čisto nič odnehal, in da bo čisto otroško, če so ponokod misili, misleč pri tem Francijo, da se je Mussolini spokoril in da bo v Podonavju otvoril politiko harmoničnega sodelovanja. Zato ni prav nič začuden, ko je potek dogodkov pokazal, da je bilo njegovo stališče pravilno. Mussolini je rešil Avstrijo zase, to mu je zadostilo. Sedaj je zoper lahko prijatelj Nemčije in prijatelj Madjarske, izrabljajoč eno in drugo za svoje revolucionistične namene in za svojo protifrancosko in protimalozvezno politiko.

Mussolini o Madjarih

Nato citira list oni del Mussolinijevega govorja, ki govorji o Madjarski in ki se glasi:

»Zakaj bi tudi dajali protokolu prisilne razlage! Med Italijo, Avstrijo in Madjarsko obstajajo prijateljski odnos, že od zdavnaj in povojna zdodovina jih je upravičila ter jim

dala še bolj široko podlogo. Madjarska, osamljena in oropana ozemljem, ki so na vsak način madjarska, je našla v Italiji polno razumevanje in solidarno podporo. To razumevanje ni nastalo šele včeraj in je priso do izraza že neštetokrat v zgodovini naše zunanje politike. Madjarska zahteva pravico in ona zahteva tudi, da se ji oblike dane ob prilici podpisovanja mirovnih pogodb sedaj tudi izpolnijo. Italija je njene zahteve podpirala in jih je podpirala. Madjarski narod je močan, on zasluži in bo tudi imel boljšo bodočnost.«

K tej brutalni izjavi pristavlja list sledeči komentar: »Tako je govoril šef vlade, ki se je svoje dni podpisala na trianonsko mirovno pogodbo, ki jo je sedaj zavrgla. Takšne so to besede, ki bi v drugih mednarodnih prilikah bile istovetne z napovedjo vojne. Vračamo se torej nazaj k podonavskemu nerudu in srednja Evropa pada nazaj v negotovost, ki je sedaj večja, kot je bila kedaj prej, in ki je tako škodljiva njensemu gospodarskemu zdravju. Na podlagi zgoraj navedenega besedila Mussolinijevega govora, ni več treba zavijati njihovo pravo vsebine. Mussolini je meril na države Male zvezne in Mala zvezje je to tudi pravilno razumela.«

Za nobeno ceno ne!

»Kako malo vendar poznajo srednjo Evropo. Kdor pozna notranjo utrjenost in mišljene narodov Male zvezne v kolikor tiče madjarskega revolucionizma, ta bo vedel, da ni ena država Male zvezje bolj, druga pa manj odločna, da se temu protivi, marveč so vse tri enako pripravljene, da preprečijo, da se povrne prošlost. Za nobeno ceno! Če se je šefu italijske vlade kedaj sanjal, da bi mogel razdržiti blok držav Male zvezze, bo imel priložnost spoznati, da izgublji svoj čas. Kajti če obstaja kakšna solidarnost med temi tremi državami, obča ta, ki je izšla iz bojev za narodno neodvisnost, namreč, da se bodo branile z vsemi žrtvami in rami meje svobode.«

Avstrija se že giblje

Dunaj, 21. marca. p. V avstrijskih industrijskih krogih so že začeli proučevati možnost čimprejšnje izvoza industrijskih izdelkov v Italijo na podlagi novih koncesij, ki jih je dala Italija Avstriji v rimskem sporazumu. V poštev bi prišli naslednji predmeti: zeleno in jeklo, stroji, papir, celuloza, razni izdelki iz zelenega in jekla. Priblikovati je, da se bodo detajlna pogajanja za razdelitev kontingenčnih zacetelj za mesec.

Dr. Beneš govoril o Podonavju

Edino možna rešitev

Praga, 21. marca. P. Pred zunanjopolitičnim odborom senata in poslanske zbornice je imel češkoslovaški zunanjji minister dve ura trajajoči govor o aktualnih političnih vprašanjih, predvsem pa se je bavil z avstrijskim problemom.

Uvodoma je dejal, da se pri avstrijskem vprašanju vidi, kako hitro se od mesece do mesece menjajo mednarodni politični položaj. Vprašanje Avstrije pa je mednarodni problem, ki ne zanima samo Češke, odnosno Male zvezze, ampak predvsem tudi Italijo in Nemčijo. Za ureditve tega vprašanja so bile dosegli podane tri smernice:

Tri možnosti

Prva je bila nemška rešitev, ki je računala z Anschlussom, toda že v mirovnih pogodbah je bila takšna rešitev odstavljena z dnevnega reda, ker so jo pogodbe prepovedale.

Druga možnost ureditve avstrijskega vprašanja je bila italijskega izvora ter je računala z možnostjo carinske in gospodarske zvezze Avstrije z drugimi državami.

Tretji način reševanja avstrijskega problema pa je bil: ustvaritev federacije med Avstrijo in Madjarsko. Tej federaciji bi bilo nujno slediti obnova Habsburzanov in avstrijska neodvisnost bi šla v pozabljenje.

Zgodovina avstrijskega problema

Na to se je dr. Beneš pečal s zgodovino avstrijskega vprašanja od svetovne vojne naprej. Avstrija je bila vedno predmet sporov in njen problem pa prišel nikamor naprej. Toda dobili smo že leta 1922 prvi poskus rešitve tega problema na široki evropski bazi in sicer z ženevskim protokolom.

Ta protokol je sankcioniralo kasneje tudi habsko mednarodno razsodišče. To je bilo leta 1931, ko sta tedanji zvezni kancelar dr. Schober in nemški zunanjji minister Curtius skovali izvesti carinsko zvezo. Semkaj spada tudi protokol o finančni podpori Avstriji iz l. 1932 (lauzansk protokol, h kateremu je pristopal tudi ČSR in pa izjava velesil z dne 17. februarja 1934).

V tej zvezi je dr. Beneš navedel, da je predsednik Masaryk že za svetovne vojne misil na priključitev Avstrije k Nemčiji, da pa so Italija, Francija in Velika Britanija že l. 1917 odibile to zamisel. Odtej te države niso izpremenile svojega stališča. To velja tudi za pri-

mer, da bi v Avstriji zmagali nacionalni socialisti.

Anschluss se pa kljub željam nemških narodnih socialistov ne more izvesti, ker se temu upira Italija, proti je Mala zvezza, proti so velesile, pa tudi nekatere male države, kot je primer Madjarska sama.

Italijanski načrt

Zato je prišel italijski načrt, ki je predvsem gospodarskega značaja. Italija si je hotela zagotoviti v Podonavju odločen politični vpliv ter gospodarske ugodnosti v trgovinskem prometu. V tej smeri je izdelan italijski memorandum iz oktobra 1933, toda do konkrentnih pogajanj še ni prišlo na tej podlagi.

Glede najnovnejših pogajanj v Rimu je dr. Beneš povedal, da ne mara niti Češkoslovaška niti Mala antanta, da bi o teh pogajanjih sodile že vnaprej neugodno. Pač pa jemljejo na znanje italijsko izjavo, da je treba pripraviti teren za splošno

sodelovanje na podlagi pogodb, ki so v veljavi.

V tem smislu, pravi dr. Beneš dalje, bomo proučili tudi rezultate teh pogajanj brez predsedovkov in z željo do skupnega sporazuma.

Zal, je nadaljeval dr. Beneš, ni dvoma o tem, da neki odstavki Mussolinijevega govora zmanjšujejo možnost takega splošnega sporazuma. Poizkus podobne vrste bi naleteli na odpor in posledica tega bi bila ta, da bi morali izpremeniti ali splošno opustiti protokol iz l. 1922.

Ce pa bi italijska rešitev prispavljala širšo rešitev in če bi predvidevala sporazum med državami Podonavja na podlagi obstoječih pogodb in v sodelovanju z Italijo, Francijo in Nemčijo, potem bi bil to pomemben prispevek k evropskemu miru.

Dr. Beneš je nato govoril o rešitvi avstrijskega vprašanja na podlagi takozvane podonavske federacije. Proti taki rešitvi je odločno Italija, ki vidi v njej obnovno nekdanje habsburške države, samo še v nevarnejši obliki. Tej rešitvi nasprotuje tudi Nemčija. Prav tako je nemogoča avstrijsko-madjarska rešitev, ker bi ustvarila dva nasprotna podonavška tabora. Ta rešitev bi izvrala stalne borbe proti italijskemu in nemškemu vplivu. Mala antanta, je nadaljeval dr. Beneš, pa nasprotuje tej rešitvi predvsem zato, ker bi prispavljala povratak Habsburgovcev. To pa bi pomenilo nove borbe v obliki raznih ireditiv in revizionizmov.

Dr. Beneš je nato govoril o rešitvi avstrijskega vprašanja na podlagi podonavske federacije. Proti taki rešitvi je odločno Italija, ki vidi v njej obnovno nekdanje habsburške države, samo še v nevarnejši obliki. Tej rešitvi nasprotuje tudi Nemčija. Prav tako je nemogoča avstrijsko-madjarska rešitev, ker bi ustvarila dva nasprotna podonavška tabora. Ta rešitev bi izvrala stalne borbe proti italijskemu in nemškemu vplivu. Mala antanta, je nadaljeval dr. Beneš, pa nasprotuje tej rešitvi predvsem zato, ker bi prispavljala povratak Habsburgovcev. To pa bi pomenilo nove borbe v obliki raznih ireditiv in revizionizmov.

Med vzroki, da je prišlo do tolikih diskusij o tem vprašanju, je na prvem mestu treba omeniti splošno politično negotovost glede Avstrije ter naraščajočo revizionistično propagando. Češkoslovaška hoče biti do Avstrije objektivna. Sploščevati hoče njen neodvisnost ter stoji na načelu, da se ne bo vmešaval v notranjeavstrijske zadeve. Stališče Češkoslovaške je lojalno ter vodenno po iskrenih simpatijah do avstrijskega načela. Na teh smernicah politične lojalnosti bi tudi v bodoči razmerje med obema državama sponzelo.

Na pomoč Čeljuskinu

„Krasin“ odpotuje na 47 dni dolgo pot skozi panamski prekop

Habarovsk, 21. marca. TG. Trije sovjetski letalci, Vodopjanov, Dališev in Doronin, ki so pred tremi dnevi odleteli iz Habarovska na pomoč brodolomcu „Čeljuskinu“, so danes prileteli v Oksodsk ter so na ta način preleteli v treh dneh 2000 km v najslabših vremenskih okoliščinah. Do mesta Providence na severni obali imajo še 2500 kilometrov. Letalci so morali od Nikolajevskega dala leteti 2000 m visoko ter so komaj vzdržali, kot pravi njihovo radio-poročilo, proti besnim snežnim viharjem.

Moskva, 21. marca. TG. Smirnov, povelenjak ledolomica „Krasina“, je danes sprejet časnikarje ter jim izjavil, da bo ledolomilec odplul iz Lenjinskega v dveh dneh. Zaradi vremenskih neprilik so morali prvotni načrt, da bi „Krasin“ potoval po

Srednjem ledenu morju in po severni sibirski obali do Schmidlovega taborišča, spremeniti in bo „Krasin“ potoval sedaj čez Atlantsko morje skozi Panamski kanal, nadalje čez Tihij ocean do Aleutskih otokov in dalje ob obali Alaske do Beringovega morskega prehoda, blizu katerega se nahaja posadka »Čeljuskin«. Za to 12.380 milij dolgo pot bo „Krasin“ potreboval 47 dni ali 11 dni manj, kadar če bi potoval skozi Sueski prekop v Indijski ocean in ob kitajski obali proti severu. Smirnov je izjavil, da upa, da bo mogel potročati samo o lepih uspehih, najraži bi pa videl, če bi med potoma že slišal, da je posadka bila rešena s pomočjo letala, ki bodo seveda nadaljevala reševalne poskuse.

Filipini – svobodna država?

Moskva, 21. marca. TG. Veliko senzacijo je danes vzbudil komentar tukajšnje »Pravde« o sklepu ameriškega parlamenta, da se načeloma sprejme zamisel neodvisnosti Filipinskih otokov. »Pravda« pravi, da namerava Amerika s tem neutralizirati Filipinsko otočje, ki je s strategičnega stališča neizmerne važnosti, s pomočjo mednarodne

pogodbe, v kateri bi vse prizadete velesile jamčile neodvisnost in neutralnost tega otočja. To da je edini način, da se prepreči, da bi kedsaj Japonci segli po Filipinah in jih zasedli. Amerika pa namerava ozdržati v Filipinah nekatere male otoke, več ali manj neobljedene, ki bi jih uporabila za zgradbo opiralca za svoje brodove.

Na Češkoslovaškem se zbirajo katoličani Združitev češke in slovaške ljudske stranke

Praga, 21. marca. Z. Danačna »Prager Presse« poroča, da se vratio že nekaj časa pogajanja med češko in slovaško ljudsko stranko za ustanovitev trajnega sodelovanja med obema katoliškima strankama. Obe stranki si prizadevale, da bi prišlo sploh do polne združitve v neki blok katoliških političnih strank v češkoslovaški republike. Pogajanja so do danes uspela že v toliko, da sta obe stranki sprejeli v načelu polno sodelovanje. Ker sta obe stranki bili ločeni skozi dolgih 10 let, se je nakupilo med njima precej ovir, med katerimi je največja ta, da je češka ljudska stranka organizirala pod svojim lastnim imenom strankine podružnice tudi na Slovaškem (dr. Mičura) proti čemu je slovaška ljudska stranka (prelat Hlinka) neprestano protestirala. V slovaški ljudski stranki se je zadnje čase vedno bolj uveljavljalo mnenje, da dosedanja opozicija ni bila prav nič koristna in da je treba vriniti se v bolj pozitivno politiko. Predstavniki tega pokreta so slovaški mladini. Pre-

lat Hlinka je uvidel upravičenost njihovih zahtev in tako omogočil pogajanja s češko ljudsko stranko, ki je bila na pogajanja tudi pripravljena z ozirom na notranje in zunanjopolitični položaj države. Sodelovanje med obema strankama naj bi se izvršilo na podlagi sledečih pogojev:

1. Slovaška ljudska stranka naj pošlje svojega zastopnika v vlado.

2. Sodelovanje naj se v začetku omeji na politična in kulturna vprašanja.

3. Slovakin je naj se v parlamentarnih odborih odmeri pravčno zastopstvo.

O enotnem in skupnem političnem klubu dozaj je niso sklenili nitičesar, pač pa je to neizogibno in bo do tega tudi prišlo, kakor hitro bo češka ljudska stranka pristala na to, da svojo organizacijo na Slovaškem enostavno razpusti, ter tako prepusti Slovaško slovaški ljudski stranki. Iz tega sklepajo tukaj, da se katoličani pripravljajo na večjo politično aktivnost v bližnji bodočnosti.

Ameriški delavci za svoje pravice

„Stavka, ki je svet še ni doživel“

Vsek trenutek lahko izbruhne splošna stavka v Združenih državah

Washington, 21. marca b. Ce se predsedniku Rooseveltu ne posreči, da pregovori železniške družbe, da popustijo pri svojih pogojih, ki so jih stavile delavstvu, bo izbruhnila še v teku tega tedna v Združenih državah stavka, ki jo svet še ni nikdar doživel. Železniško objeza zahteva 20% zvišanje plač, družbe pa hočejo železničarjem znizati 10% njihovih prejemkov. Poleg tega odklanjajo delodajalci priznanje splošnega delavskega sindikata kot ustanovo, ki naj predstavlja delavstvo. V avtomobilskih tvornicah v Detroitu se je izvršil že včeraj prvi poskus ustanovitve dela in če do četrtek ne pride do sporazuma, se bo delo v teh tovarnah polnoma ustavilo. Predsednik Roosevelt je pozval voditelja splošnega delavskega sindikata Groona Colinsa, da odpojište sindikat svoje zaupnike v Washington, da se udeležijo pod predsedstvom samega Roosevelta s podjetniki železniških družb, avtomobilskih tovarn, predsedniki rudarskih podjetij, ter z ostalimi industrijskimi magnati, pogajanjem. Na tej konferenci bi delavski zaupniki s predstavniki delodajalcev izdelali novo pogodbo. Ta odločilna konferenca bo v četrtek popoldne v Beli hiši. Predsedniku Rooseveltu se je še v zadnjem trenutku posrečilo, da odgovori pričetek splošne stavke v avtomobilski industriji za 24 ur. Predsednik Roosevelt je obiskal predstavnike železniških družb in avtomobilskih tovarn. Ce se delavski zaupniki ne združijo s predstavniki industrijskih podjetij, bo vlada takoj poslala svojo komisijo, da intervenira. Grozna predsednika Roosevelta ni prestrašila podjetnikov, ki pa so vseeno pristali na predloga Roosevelta, da prično pogajanja z delavskimi zaupniki.

Hitler govori o delu

Berlin, 21. marca, p. Na avtomobilski cesti državna meja-Monakovo je danes imel državni kancler Adolf Hitler na delave, ki so zaposleni pri gradbi te ceste, daljši nagovor, s katerim se je začela takozvana druga bitka za delo v Nemčiji. Govor državnega kanclera so prenašale vse nemške radijske postaje, pa tudi postaje v Ameriki in Afriki. Iz njegovega govora je posneti, da zahteva sodelovanje vsega naroda na polju gospodarske obnove, kajti le tako bo mogoče, da pride ves nadro do kruha. Kruha pa ne bodo dale teorije, ampak ono delo, ki bo ustvarilo možnosti za zaščitnik.

Plača po vrednosti dela

Moskva, 21. marca k. Kalinin, Molotov in Djenikidze so danes podpisali naredbo, po kateri bodo odslej naprej v Sovjetski Rusiji delave plačani po vrednosti dela ne pa po tarifi. Ce delave ne bodo dovolj delali, se lahko odpustijo ali premestite v nižjo kategorijo.

Železniška nesreča v Rusiji

London, 21. marca. AA. Reuter poroča iz Moskve, da se je v Sovjetski Rusiji pripeljala nova strana železniška nesreča. Na železniški postaji v Tavatuju (Ural) se je potniški vlak zaletel v tovorni vlak. 33 potnikov je našlo smrt, 68 jih je pa ranjenih, med njimi 22 zelo nevarno. Med ranjenimi je tudi več železničarjev.

Polom splošne stavke v Španiji

London, 21. marca. Iz Madrida poročajo: Ker se je stavka 20000 delavcev električnih podjetij v Barceloni končala, se je položaj na Španskem nekoliko popravil in ne grozi več takšna nevarnost pred izgredi. Toda v nekaterih španskih mestih je še zmerom nekaj stavk in zato je vlada sklenila, da ne prekliče tako imenovanega stanja pripravljenosti, ki ga je razglasila 8. marca t. l. Vsekakso pa poskus generalne stavke ni uspel, že zato ne, ker se ni mogel dosegči sporazum med socialisti in drugimi ekstremnimi levicarskimi elementi. Zaupanje prebivalstva v civilno gardo in pomožno policijo, ki se zbira iz vrst srednjega stanu, je znatno naraslo.

Göringov odgovor: Sporazum s Francijo!

Pariz, 21. marca, c. V tukajšnjih političnih krogih je izvajala najprijaznejši odziv senzacionalna izjava pruskega ministrskega predsednika Göringa, ki jo je dal nekemu francoskemu časnikarju. V tej izjavi poudarja Göring, da je v vprašanju razorozljive danes možen takojšen sporazum med Francijo in Nemčijo. On je prepričan, da bo do tega sporazuma zelo kmalu prislo, ker se morajo v najkrajšem času odstraniti vsa ona dejstva, ki povzročajo toliko nezaupanja med obema državama.

V francoskih političnih krogih se ta izjava Göringova tolmači kot odgovor nemške vlade na zadnji Mussolinijev govor. Nemčija namreč po zadnjem Mussolinijevem govoru ne računa več na Italijo, ker se njuni interesi v Podonavju pobijojo. Zato Nemčija danes proži roko Franciji, da omogoči italijansko politiko v Podonavju.

Spor s Heimwehrom zaradi previleke zvestobe demokraciji

Dunaj, 21. marca, AA. Iz Inomosta poročajo, da se spor med tamkajšnjimi heimwehrovci in krščanskimi socialisti čedlja bolj poostro. Do tega spora je prislo zato, ker heimwehrovci zahtevajo, da mora iz tiroške vlade izstopiti dr. Gampert, ki heimwehromcu ni po volji, ker je izrazil pristaš demokratskega krila krščansko-socialne stranke. Zastopniki heimwehra v deželnih vladi izjavljajo, da ne bodo sodelovali v vladi vse dotlej, dokler bo v njej sedež dr. Gamperti. Misijo, da bo moral zvezni kancler dr. Dollfuss zastaviti vso svojo osebno autorito, da se ta spor spravi s sveta.

Državni proračun pred senatom

Beograd, 21. marca, m. Na današnji dopoldanski seji senata se je pričela proračunska debata, ki jo je otvoril poročevalc finančnega odbora Milivoje Jovanović. Za njim je govoril finančni minister dr. Djordjević, nakar je dobil besedo senator dr. Majstorović.

Govor predsednika vlade

Na njegova izvajanja je odgovoril predsednik vlade Uzunović, ki je izjavil, da se za ureditev banovinskih samouprav ne morejo postaviti nikakršni roki. Za prejšnjo vlado je bilo to vprašanje že postavljeno na dnevni red, vselej preobimnih drugih važnih poslov pa se ni moglo rešiti. Sedanjega vlada je to delo nadaljevala in ga tudi v bodoče ne bo zanemarjala. Uredile so se že občinske samouprave in so se po novem občinskem zakonu že izvršile tudi občinske volitve. Vprašanje občinskih samouprav se bo rešilo še pod njegovim mandatom, seveda če se ne zgodí nicesar političnega, kar bi to preprečilo. Nato poudarja, da ni tukaj takih politikov, niti takih opozicionalcev, ki bi lahko preprečili proces našega državnega in narodnega duhovnega ujedinjevanja. So pa pojavi, ki ta proces zadržujejo. Zaradi tega apelira predsednik vlade na vse, naj ne zavirajo in ne zadržujejo vprašanja, ker je to glavni pogoj za napredek države in naše bodočnosti. Izrazil je željo, da bi se več ne razpravljalo o nikakšni državni ureditvi, ker je to vprašanje enkrat za vselej rešeno.

Predsednik vlade preide nato na vprašanje jugoslovanstva in izjavlja: »Jugoslovanstvo? Go-

spod predgovornik je iz onih krajev, kjer je govorilo zelo razvito in jaz sem s posebnim zavodljivstvom poslušal njegova izvajanja o integralnem in sintetičnem jugoslovanstvu. Res, tako je! Pa pustimo vsa izenačevanja, jugoslovensko integralnost in sintezo in recimo: en narod in ena država, ena preteklost, ena sedanost, ena bodočnost, en kraj, ena vlad, eno zakonodajno telo, en zakon, eno pravosodje, vse je enakopravno, vsi bratje, vsi Jugoslovani. (Odobravanie in ploskanje.) Pustimo vse drugo od strani in se zavedamo samo svojih nalog, ki nas čakajo. Pustimo ob strani vse te osebke in povedke ter bodimo Jugoslovani, bodimo bratje, bodimo vsi enakopravni, vsi kot eden.« (Odobravanie.)

Predsednik govori nato o punktacijah in izjavlja, da so glede teh punktacij mnena zelo deljena in da je težko presoditi, če so punktacije škodovale ali koristile. Predsednik vlade izjavlja, da je pred kratkim govoril z nekim prijateljem iz dravske banovine, ki mu je dejal: »Hvalabogu za punktacije dr. Koroča, kajti v primeru, če bi jih ne bilo, bi pri zadnjih občinskih volitvah zelo slabši odrezali. Nikola Uzunović je nato še prosil, naj mu poslanci oprostijo, da ne bo kaj več govoril o punktacijah dr. Koroča. Govoril pa je še dolgo o drugih punktacijah, posebno na široko pa je razčlenil punktacije Ljube Davidovića.

Na očitki predgovornika, da vlada poklanja premajhno pozornost naši mornarici, izjavlja predsednik vlade, da temu ni tako. Vlada da našemu Primorju toliko, kolikor mu le more dati. Če bi imela pa več, bi mu pa tudi več dala. Nato je govoril zopet Majstorović zaradi osebnega pojasnila, za njim pa še senator Milan Simonović, nakar se je določilna seja senata prekinila.

Popoldne se je seja nadaljevala ob 4. Prvi je govoril dr. Fran Novak, takoj za njim pa dr. Benjamin Superina, član Narodnega kluba.

Tako je govoril zopet predsednik vlade Nikola Uzunović, ki je v daljšem govoru zavrnil vse trditve in kritike predgovornika. Predsednik vlade je v svojem govoru med drugim izjavil, da obžaluje, da se podajajo v senatu take izjave kot jih podaja dr. Superina.

Nato je govoril Milan Marjanović, ki je istotno zavračal govor dr. Superine. Za njim je govoril senator Franjo Kukuljević-Sakeški. Seja je trajala.

MIRIM KRALJICA ČOKOLADE

Recept za pariške »Mirime« šibice.

Napravi testo iz 14 dkg mandelinov, 14 dkg sladkorja, 14 dkg nastrujane lubljanske čokolade »Mirime«, žlico rumu, 1 beliske, cmeti in klinčka. Zavaljaj polem debelo, pomaži z ledom, razeši v 8 cm dolge in 1 cm široke šibice ter jih osuši v ohlajeni peči. Led: Mešaj 1 beljak in 8 dkg presejanega sladkorja tako dolgo, da se kaplja, ki jo kanes na krožnik, ne razteče, primešaj par kapljic soka od limone ali malinove.

Kuhajte z »Mirime« kubinjsko čokolado.

Ustaški teroristi pred sodiščem

Belgrad, 21. marca, m. Pred Državnim sodiščem za začito države se je dali nadaljevala razprava proti Petru Orebu in tovarišem. Na razna vprašanja predsednika senata je Orebi izjavil: Ker nisem izvršil atentata na Jelačičev trg, me Begović nagovarjal, naj grem na Markov trg in na taj tam izvršim atentat. Na to nisem hotel pristati, ampak sem zahteval, da me odpreljejo v stanovanje. To se je tudi zgodilo. Tu sem odložil orožje in odšel z Begovićem v bližnjo gostilno, kjer sem prvič videl Podgoreca. Begović mi je ob tej priliki dejal, da je Podgorec njegov stric. V tej gostilni smo večerjali in popili dva litra vina ter nato skupno odšli v stanovanje. Begović mi je dejal, da bi bilo dobro, če bi ob tej priliki zaprisedli tudi Podgoreca. Podgorec je dejal, da sem prišel z namenom, da izvršim atentat na kralja in mu je tudi podrobno izpovedal, zakaj atentat popolnoma ni uspel. Begović je ob tej priliki pokazal Podgorecovo orožje in bombe.

Še istega večera sem hotel odpotovati ob 11. Begović pa me je nagovarjal, naj ostanem do naslednjega dne in naš ponovno poskušati izvršiti atentat v katedrali, kjer bo zahvalna služba božja. Nagovarjal me je, naj se oblecem v duhovniško obliko, da tako ne postanem sumljiv. Odgovoril sem mu, da nočem ponovno poskušati atentata, ko že prvi poskus ni uspel in zopet sem ga prosil, da me odvede na postajo, ker je bila že ura 10. Begović pa me je prosil, naj mu pokažem, kako se upravlja z bombo, da bo jutri on sam izvršil atentat. Ob tej priliki je zaprisedil Podgorec in je imel dobro, da izvrši atentat na kralja. Takrat ni prav nič mislil, ampak se je samo zelo ustrašil.

Bosanski veteran

Ljubljana, 20. marca.

Tam gori v Šiški pri Goessu stane nač junak Jože Cunder, ki je preteklo soboto (17. marca) obhajal svojo 80 letnico, včeraj pa svoj god. Rojen je bil v Tomačevecem 17. marca 1854.

Ko je mladi in krepki Jože bil 20 let star, je šel v vojake, katere je poštano služil 3 leta pri 33. lovskem bataljonu na Ogrskem

in v Dalmaciji. Ko se je vrnil od vojakov, se je oženil. A že l. 1878 je z rezervisti moral na vojsko, okupirat Bosno in Hercegovino.

»No, kako je bilo pa tam? Ali se kaj spominjate? ga je poprašal naš poročeval.

»O, nič posebnega mi ni bilo. Samo enkrat sem bil malo bolan, ker sem pil slabo vodo.«

»Ali so bili hudi boji? O tem kaj povjetje?«

»O tisto pa. Najhujše je bilo 19., 20. in 21. avgusta, ko smo tri dni naskakovali neko turško utrdbu v Hercegovini. Ko smo jo vzeli, so nam pa rekli: »Vse zažgite! In smo zažgali. Zažgali smo tudi neko turško mušnicijsko skladisčo. To je bila le dolga lesena baraka, ki je vsa zgorela. Vmes pa je mušnicija eksplodirala, da je hudo pokalo. Mi smo pa za zidom na trebuhi ležali, drugače bi bili vsi mrtvi. Potem smo zasedli Stolac, nakar smo prišli v Mostar. Tam so nas nekaj rezervistov dali k vojaškemu oskrbovališču, k pekom. Vse dni smo skladali oves in ga nosili v neko turško mošejo. Po 200 voz smo zložili na teden. Pa smo se pritožili, da preveč trpimo. Dali so nas zato k živežu, kjer smo pretakali vino in rum ter rezali kruh in špeh. Potem pa so starejše rezerviste poslali domov, nas mlajše pa ceste delat. Sli smo v Gačko cesto delat. Ko smo se nekega dne vršali z dela, smo videli pred vojašnico, ki je stala na griču, gručo oficirjev. Eden nam je na vse pretege mahal z roko v pozdrav. »Fantje, smo rekli, »domov pojdemo! Zato tako mahal!«

In res so nam povedali, da pojde od kompanije 50 mož na dopust. Marširali smo na Trebinje en dan in eno noč. Ko smo zvečer ob pol 10 nekam prišli, smo bili tako trudni, da smo polegili kar po tleh in spali ko prešči. Prišel pa je polkovnik, nas videl in vprašal:

»Kaj pa je to? Kdo so ti ljudje? Načastnik mu je povedal, da gremo domov. Polkovnik je pa rekel:

»Prišel je telegraf, da vas ladja čaka v Boki Kotorski. Vi ste pa tako trudni, da ne podjetete ob 3 zjutraj naprej. Na mojo odgovornost boste do 9 zjutraj spali. Drugo jutro nam je dal celo vrsto voz. Nekateri pa niso mogli na vozove, ti so morali peš hoditi 7 ur. Potem nas je ladja prepeljala v Trst, odtod pa železnicu v Ljubljano. Prijeli smo se moralni še v Celovec, kjer smo se preoblikovali.«

Tako priopoveduje stari veteran svojo zgodbo. Žena mu je umrla l. 1916, istega leta pa je v bolnišnici v Krakovu umrl njegov najmlajši in najljubši sin, ki je uzel iz ruskega ujetništva.

»Kako se vam godi?«

»Delam že težko, a dobrí ljudje mi radi

Ne pačite slovenščine!

Berlinsko pismo.

XVIII.

Ko sem vam popisoval, kako me je zdravnik-čudovorec prof. Kojc zdravil in da sem se moral dvanajst dni postiti (Fastenkur), sem si dovolil opazko: Voda se sme piti ali vodo sime pit, — ni pa pravilno rečeno: vodo se sme pit. Kako, sem dejal, da jezikoslovci v tem pačenju slovenščine tako molčijo? — Kar dobim pisemce od profesorja Koštiala iz Novega mesta, kjer mi v vsej prijaznosti našteva, kje so se napake pisavi že vse grajale: v Breznikovi slovnicu in njegovem Pravopisu v njegovem (Koštialovem) »Brusu«, v Kolarčevem »Rešetu« itd. — Gosp, profesor me je s svojim opozorilom prav razveselil in sem se mamo zanj tudi zahvalil. Pravi pa, da so vsa pravila in nauki glas vpričočega v puščavi — športnikov. Temu se čudim. Kako se pa vendar dijaki uče drugih težjih predmetov, če se svojega jezika, ki ga morajo že itak znati, ne morejo pravilno naučiti? Ce bi bili mi delali take napake v latinščini ali grščini, kakor jih delajo zdaj v slovenščini, bi bili dobili dvojko. Kako da se v tujih jezikih ne smejo napake delati, a v domačem se smej — nekaznovano? Sicer bi se bilo mogoče, da ljudje, ki so dovršili gimnazijo, ne znajo pravilno slovenščino! To mi je uganka. Kako se pa zdaj vendar slovenščina poučuje?

Sicer pa pri tem ne gre samo za dijake, ampak za vse. Grde napake v pisavi so se tako razpasle, da bi jih bilo mogoče iztrebiti samo z radijalno »kuco«. Kako? Samo v slovnicih in posebnih razpravah je premalo, ker tega ne berejo vse. Vsi pa, katerih to tiče, berejo časnike. Zato bi bilo potrebno, da bi to naloge prevzeli časniki. »Slovenec« naj bi prinesel večkrat kratka in jasna pravila v tem, v čemer se delajo napake, potem pa naj bi vedno proti grajali napake, ki jih kritik sledi kerkoli. — »Slovenec« je s tem enkrat že pričel, a prehitro je to prenehalo. Potrebno bi bilo, da se dosledno nadaljuje.

Jaz nisem jezikoslovec, pač pa sem prijatelj poštene, domače besede, prisne ljudske govorice: zato me pa vsekak pačenje slovenščina zoba.

Strašna smrt rudarja

V rudniku Leše raztrgal očeta 4 otrok

Leše pri Prevaljah, 19. marca.

Kakor blisk se je davi raznesla po Lešah in okolici grozna novica, da je Krebla Štefana ponodi v jami pri eksploziji popolnoma raztrgalo.

Na jami Frančiški delajo delavci, »sohči v globino ter iščejo premog. Sedaj namreč na Lešah ni premoga; »sohči pa je že sedaj globok okrog 80 m. In tako je šel tudi pokojni Krebel s tovariši na delo včeraj v nedeljo pop. Ker je rov zelo ozek, morejo delati samo 4 delavci na 8 ur, dva kopljata spodaj, druga dva pa vozita vozičke ven na plano. Kjer je trda skala, pa streljajo z dinamiton, da gre delo hitreje od rok. In Krebel je zvečer šel, da si napolni dinamitne patronke, iz »sohčata na glavni rov, kjer imajo zalogu raznih eksplozivnih snovi.

Kako je prišlo do eksplozije, nihče ne ve, ker je njegovega tovariša pri detonaciji vrglo

20 m proč. Po Lešah se širijo razne vesti, tako, da ni mogoče dobiti pravih informacij, tovarš pa je tudi nezavesten. Vzrok bo dognala še preiskava.

Pokojnega Štefana Krebla je dobesedno raztrgalo: roke, noge in glava — vse je bilo odstrganod od telesa, prsno ogrodje tudi iztrgano, da ga sploh ni bilo mogoče spoznati. Krsto so kar ponoriči pripeljali na rov Frančiško, spravili vanjo ude ter davi pripeljali na njegov dom.

Krebel Štefan, ki mu je bilo še 32 let, zapušča žalujočo ženo in 4 nepreskrbljene otroke. Pogreb tragično umrlega delavca-trpina bo dne 20. t. m. popoldne na farno pokopališče v Prevaljah.

Bog mu bodi milostljiv!

Zaljujoči ženi in vsem njegovim pa naše iskreno sožalje.

Morilec obsojen na 20 let ječe

Smrt Ivane Rakelove svetna pravica maščevala

Ljubljana, 21. marca.

Tragična smrt 72 letne posestnice in gostilničarke Ivane Rakelove v Tunjiški Mlaki je še v živem spominu prebivalstvu kamniškega okraja. Bilo je 28. aprila, ko so okoli šestih zjutraj našli staršo mrtvo na zoli v gostilniški sobi. Sprva so misili, da je ženica umrla naravne smrti ter so jo pokopali. Čez nekaj mesecov pa je prišlo na dan, da jo je umoril njen sorodnik Anton Vombergar s pomočjo nekega Ivana Košnika in Avgusta Hafnerja. Pred velikim senatom sta bila že lani obsojena Vombergar na 20, a pomagač Hafner na 10 let robije. Glavni morilec, ki je izvedel, da so umor odkrili, je pravočasno pobegnil v Avstrijo, kjer je skrival, a naposled je lani avgusta vendar prišel pravici v roke.

Ivan Košnik, drzen tihotapec s saharinom, 26 leten čevljarski pomočnik, je bil danes pred velikim senatom obtožen umora Ivane Rakelove na ta način, da jo je kritično noč v gostilniški sobi stisnil za nos in ustek tako, da se je zadušila. Sejanu je predsedoval s. o. s. g. Adolf Hudnik, javno obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Hinko Lučovnik.

Senatski predsednik po prečitanju obtožnic: »Priznate krivdo?« — Obtoženec kratko: »Priznam.« — »V kolikem obsegu?« — »V toliko same, da sem preskrbel strup.« — »Ali ste vedeli za umor?« — »Sem vedel.« Obtoženec je nato gladko, kakor da bi se bil naučil, opisoval podrobnosti, kako je prišlo do umora in kdo je posredoval. Strihin je kupil v Avstriji. Predsednik: »Kakšen je bil strup?« — »Rumenkastobe barve.« Prijoz na Vombergarjem domu kratko: »Šla sva žnjim v salon. Vprašal je: Ali je res strup? Odvrnil sem: Res. Če ne verjam, pa ga poskus. Ali ga boš takoj dal?« — Takoj, sedaj je najboljša prička. Vombergar je šel v sobo, jaz sem ostal v salonu. Teta ga je vprašala: Ali še nisi šel spati? On: Ali hočete kavo? Ona: Primesi, če je topla. On: Je topla. — Primesel je kavo. Cez pet minut je zapnila: Tome, Tome! Ali si mi zavdal? In pes je zagonel. Nato je vse vtihnilo. Prerekala sva se, kdo jo je umoril. On je dejal: Oba sva jo! Ti si dal strup, zahem sem jo zastrupil.« Predsednik: »Ali ste bili prepričani, da je bila zastrupljena?« Obtoženec: »Prepričan. Dal sem mu strup in moral jo je zastrupiti.« Proti državnemu tožilcu obrnen: »Za dva tisoč dinarjev ne bom hodil ljudi moriti!«

Priči, obsojena Anton Vombergar in Avgust Hafner, ki sta bila pripeljana na sodišče iz mariborske kazničnice, sta izpovedala prav nasprotno. Hafner je omenjal, da je bilo govora o strupu, toda Košnik je pripomnil: »Lahko pridejo na to, če bo zastrupljena.« Zaslivanje obeli prič je bilo zelo natančno. Predsednik Hafnerju: »Kaj ste dobili za posredovanje pri umoru?« Hafner: »Takoj niti. Pozneje mi je Vombergar dal hranično knjižico za 10.000 Din, da molčim.«

Predsednik je nato čital razne listine. Zanimivo je, da se je Vombergar zelo zanimal, kdaj bo

pomagajo. Sicer sem pa še zdrav. Moj oče so bili 88 let starci. Boštjan jim je bilo imo, meni je pa Jože, se je starček prijazno posmejal. In ločila sva se.

pomagajo. Sicer sem pa še zdrav. Moj oče so bili 88 let starci. Boštjan jim je bilo imo, meni je pa Jože, se je starček prijazno posmejal. In ločila sva se.

teta umrla za vodenico. Pozneje po smrti je prišel k zdravniku v Kamnik in pripomnil: »Točno ste napovedali smrt tete, le za par ur ste se zmotili.«

Državni tožilec je vztrajal pri obtožbi in zahteval za Košnika najstrožjo kazeno. Branilec po službeni dolžnosti pa je navajač okolnosti, da Košnik ni kriv umora in da se naj oprosti.

Po kratkem posvetovanju je bil Ivan Košnik obsojen na 20 let robije ter v trajno izgubo častnih državljačkih pravic. Sodišče se je postavilo na stališče, da je Košnik res starko zadušil. Predsednik obsojencu: »Ali sprejmete kazeno?« — Košnik odgovor: »Kako naj sprejem, če je nisem umoril!« Razprava je trajala od 11.30 do 14.30.

Odgovori na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

XIX.

Ker smatram nekatere odgovore na to vašo anketo, kakor: odprava vseh carin, odpust vseh žen iz službe, uničenje vseh racionalnih strojev itd. za popolnoma neizvedljive ter bi ti radikalni ukrepi celi stvari več škodovali kot pa koristili, se lotimo tega kočljivega vprašanja nekoliko bolj stvarno. Ni mogoče napraviti magične formule, s katero bi se dala kriza in brezposelnost v vseh državah enako pobijati. Treba je v prvi vrsti iskati vzrokov, ki so posamezno državo spravili v ta težek položaj. Smatram, da so privedle pri nas do tega težkega položaja naslednje okolnosti:

1. Vsa večja rudarska podjetja za pridobivanje premoga, svinca, bakra, mangana, bauxita, cinka, zlate itd. so skoraj izključno v inozemski posesti in gredo ogromni dohodki vseh teh narodnih bogastev v tujino ter poslabšujejo z nedovoljenimi deviznimi manipulacijami našo plačilno bilanco.

2. Vsa veleindustrijska podjetja za proizvajanje čevljev, tekstilij, gumija, lesa so tudi last inozemcev. Če tvrdka Bata s 1400 delavci izdelava dnevno 10.000 parov čevljev, je s tem vse začasno zelo dobro. Če vsega tretjina delavcev vseh teh inozemskih podjetij je slovenska, kar je načelno vredno.

3. Siromašnost naše zedinjene države, ker je odtok našega državnega denarja premašen. — 4. Nelikvidnost naših denarnih zavodov, ker je s tem pretežni del privatnega kapitala zamrznjen. — 5. Visoka obrestna mera naše Narodne banke in s tem v zvezi previsoke obresti vseh denarnih zavodov. — 6. Zadolžitev države v inozemstvu.

7. Pomanjkanje točno očrtanega gospodarskega programa. — 8. Preobremenitev najšibkejših slojev z raznim davki. — 9. Osiromašenje našega kmeta radi nizkih cen agrarnih proizvodov.

Da pridemo do izboljšanja razmer in da spravimo ljudi do kruha, je potrebno:

1. Revizija vseh pogodb tujih rudarskih družb. Zemeljski zakladi so itak last države. Če drugače

napačno in neznosno grdo pa »hiša (2. sklon) se ni zidal«; prav: »hiša (1. sklon) se ni zidal.«

Ta nesrečni »se«, ki zdaj tako šari in gospodari v slovenščini! Seveda se »se« tudi v slovenščini sme in mora rabiti, tam kjer je mestu; kjer je v ravnokar zapisan stavku; a ne tam, kjer ni na mestu. Kdaj pa je na mestu in kdaj ni? Na mestu je, kjer pomeni v nemščini »sich«, ker je šel dobitek v obliki platič za predraje sirovine v inozemstvo.

3. Siromašnost naše zedinjene države, ker je odtok našega državnega denarja premašen. — 4. Nelikvidnost naših denarnih zavodov, ker je s tem pretežni del privatnega kapitala zamrznjen. — 5. Visoka obrestna mera naše Narodne banke in s tem v zvezi previsoke obresti vseh denarnih zavodov. — 6. Zadolžitev države v inozemstvu.

7. Pomanjkanje točno očrtanega gospodarskega programa. — 8. Preobremenitev najšibkejših slojev z raznim davki. — 9. Osiromašenje našega kmeta radi nizkih cen agrarnih proizvodov.

10. Zaščita domače trgovine in obrti, da ne bo še to, kar je ostalo in kar umira, res umrlo. Če pomislite, da je samo v naši banovini leta 1933 odglazilnih 1200 obrti in trgovin več, kar pa priča, je jasno, da je izgubila s tem država 1200 davčnih objektov.

Ne zanašajmo se na nobeno tujo pomoč ter začnimo sami graditi; z modernimi ukrepi bi se dalo to zelo mnogo omiliti.

H. F.

KJERKOLI B

Ljubljanske vesti:

Po starih varnih vodah

Ljubljanski občinski proračun je torej pod streho v voditelji mestnega občinskega gospodarstva se bodo sedaj mogli oddahniti. Lani je bila proračunska razprava skoraj viharna, letos pa je le dr. Cepuder poskušal skromno z vetrom opozicije. Govorniki so sicer semintja pretresali to in ono poglavje proračuna, prišlo je tudi do nekaterih eudnih izjav, kakor n. pr. do one o gledališču, vendar pa so proračun gladko sprejeli. Žal nam je, da se v občinskem svetu ni našel nikče, ki bi s svoje strani podvrgel vsaj skromni analizi celotni sistem mestnega gospodarstva. Zvesti svoji dolžnosti, da budno spremljamo vse, kar se v našem javnem življenju dogaja, bomo skušali to opraviti mi.

Pri mestnem gospodarstvu je zgredeno to, da se križa na njem več interesov in da mestna občina nima enotnega pravca. Zato tri mestno gospodarstvo le preveč na koncesijah raznim skupinam in celo osebam. Občinsko gospodarstvo pa je javna zadava in mestna občina ni nobeno zasebno podjetje ter mora torej v prvi vrsti in izključno služiti koristim celotnega ljubljanskega prebivalstva. Zato je predvsem potrebna ostra kontrola nad gospodarstvom. Občinski svetnik Žitnik je sicer tako kontrola zahteval in upamo, da misli resno ter da ni govoril skozi okno, prišel pa je s predlogom zelo pozno, zakaj že vsa leta zahtevamo to mi, in vsi dobro hoteči v mestu. Tako kontrolo je svojcas izvedel tudi pokojni dr. Vinko Gregorčič in znano je, da so bile njegove ugotovitve za občinsko gospodarstvo porazne. Ako bi se takra kontrola res izvedla, bi se moral držati tudi nekaterih moralnih načel, ki so za javne zadeve po vsem svetu veljavne in bodo slejkoprej uveljavljene tudi v Ljubljani.

Prva zahteva bi bila, da občinski svetniki nikakor ne smejo v nobenem primeru biti dobavitelji občine. Tisti podjetniki, ki se udeležujejo občinskih del in ki dohajajo mestni občini, bi morali izstopiti iz občinskega sveta ali pa prepustiti dobitave drugim. Isto velja tudi za inteligenčne stanove. Tako po našem mnenju ne bi mogel biti odvetnik, ki je občinski svetnik, hkrati tudi pravni zastopnik mestne občine. Ali eno ali drugo. Občinski svetniki bi morali opustiti tudi vsakršen svoj vpliv pri oddaji služb. Ljubljansko prebivalstvo ima svoje mnenje o dejstvu, n. pr. da sedi v klopih občinskega sveta g. oče, v ozadju pa stoji kot občinski uradnik g. sin. Ne trdimo, da se gode pri oddaji javnih del, pri dobavah in pri oddaji služb kakšne nepoštenosti, toda moralična zahteva je, da se javne funkcije od tega oddvoje.

Mestno gospodarstvo pada iz ene skrajnosti v drugo. Včasih je na mestnem magistratu vse predomače, včasih pa je takozvani »grafskevi principe« izveden do absurdna. Mestni vodovod ima n. pr. svojo bilanco. Ima jo pa tudi mestna klavnica. Razumemo pa, da hoče vodstvo mestnega vodovoda svojo bilanco izboljšati prav tako, kakor jo hoče vodstvo mestne klavnice. Nesmiselno pa je, da zgolj zaradi bilančnih računov mestna klavnica gradi svoj vodovod, ker ne more dobiti od mestnega vodovoda cenejše vode. Prebivalstvo že dovolj plačuje mestnemu vodovodu, da bi mestna klavnica vodo iz vodovoda mogla dobiti magari zastonj. S

tem bi bil močno razbremenjen tudi konsum mesa. Saj dajatve mestni klavnici so zelo visoke in mesarji te dajatve seveda prevale na konsumenta. Prav tako ni potrebno, da nastopajo zasebni podjetniki in mestna pristava pri mestnih vožnjah kot konkurenți. Tudi če bi bila mestna priprega pasivna, samo da opravi sama vse mestne vožnje, potem mestnemu knjigovodstvu nikakor ne bi bilo treba za priprego oddajati vsakto leto toliko gotovine (in ta je v današnjih časih redka) zasebnim velepoddajnikom. Svojčas pa smo ravno v tem primeru navajali še drugačne primere, ko so bili interesi mestne pristave zelo kršeni. Tudi ni dalje treba, da razni mestni uradni in podjetja oddajajo razna dela drugam, ko bi jih lahko opravili mestni delavci sami. Občinstvo ne bo zamerilo dejstvu, ako bi bile razne mestne delavnice nekolikor pasivne, ker bi vedelo, da so opravile mnogo koristnega za mestno občino samo. Ne razumemo gonje proti mestnim delavnicam. Kaj naj n. pr. mestna elektrarna pokliče za vsako žarnico posebej elektrotehničkega obrtnika, ko pa ima sama nastavljene in še kar dobro plăčane lastne in prav tako dobro kvalificirane obrtnike? Kaj naj mestni gasilci za vsak par templancev na škornjih pokličejo čepljarskega mojstra, ko so pa sami bivši čepljarski mojstri? Kriza obrtuištva je drugje, ne pa v mestnih delavnicah. Mi bi tudi nasprotsovali, ako bi mestne delavnice delale v splošnem prometu konkurenco zasebnikom. Tako pa delajo izključno le samo za mestno občino in prihranijo s tem mestni občini ogromne zneske. Sicer pa moramo povdružiti, da občina daje obrtuištvu zelo velika dela in zasluzka.

Načelo porazdelitve davčin je v Ljubljani zelo pogrešeno. V Ljubljani so uvedene po večini samo take davčine, ki ne obremenjujejo pretežno premožnih temveč so enakomerno razdeljene na vse sloje prebivalstva. Posebno je obdavčen konsum z raznimi trošarinami, tržninami, tehninami itd. Občinske doklade vržejo komaj desetino vseh občinskih davčin. Te so pa tudi edini neposredni davek mestne občine. Razmerje med neposrednimi in posrednimi davčinami, ki je kakor 1:5, je v Ljubljani strašno. Pod tem razmerjem trpi predvsem mali človek, ki ga mestna občina prav v isti meri obdavčuje kakor bogatejše sloje.

Kakor kaže, bodo letos odpuščeni iz mestne službe dvojni zaslužkarji. Saj sklenjeno je tako. Toda mestni občini nastanejo s tem nova bremena, zakaj plačati bo treba znatne odpavnine. Tako se nad občinsko upravo maščuje greh, ki ga je počenjala prej, ko je nastavljala razne upokojence z lepimi pokojnini.

Nočemo biti osebni in nam ni za posamezne primere. V vseh svojih dosedanjih kritikah občinskega gospodarstva, kakor sploh v vsaki javni zadevi, nam je šlo vedno za načela. Proračunska debata in oblika mestnega proračuna pa kažeta, da vodstvo mestne občine še vedno ni pripravljeno do sledno izvajati načel, ki so masa ob sebi umetna in ki jih povdarijamo mi. Barka mestne občine bo torej še naprej plavala po starih in za sedanje vodstvo mestne občine varnih potih.

Senefelderjev prosvetni večer

Ljubljana, 21. marca.

Snoči je priredil »Grafični prosvetni krožek« v spomini 100 letnice smrti Senefelderja, izumitelja litografije. Pred napolnjenje dvorano občinstva se je razvijal sledič program: Gledališki odsek »Grafike« je uprizoril veselo enodejanko »Maska satana«, zatem je orkestralni odsek »Grafike« pod takško g. Nachtigala izvajal nekaj skrbno izbranih in z umetniško silo podanih del znamenitih glasbenih mojstrov. Sledilo je pevsko društvo »Grafika«, ki ima izvrstni glasovni material in iz katerega je skolnik smo mogli presoditi iz podanih pesmi dirigent g. prof. Gröbminger ustvaril pevovrstni pevski moški zbor z odlično zaključeno celoto. Za temi izbranimi točkami je poudaril predsednik grafičarjev g. Drago Kosem pomen in živiljenjsko pot izumitelja litografije ter pojasnil pričaz Senefelderjevega izuma, ki ga je grafičar Lože Hartman predril za ta večer.

Tu smo samo nakazali vsebino večera, ki je bila živahnja in je odgovarjala spominu velikega moža. Tudi ob tem večeru so se izkazali slovenski grafičarji, kako znajo ceniti znamenite prednike svojega poklicna. Tri dni zapovrstje (18., 19. in 20. marca) pa so naši litografi razstavljalni v dvorani OZUD med drugim zgodovinskim materialom tudi svoje lastne proizvode in dokazali z njimi, kako visoko so se že povzeli. Dokazali so, da imamo izvrstne domače delavce, ki dosegajo najsprednje težje. Saj so znana imena bratov Janeza in Jožeta Trpina in Janka Zagaria. Ti fantje so se spomnili po velikih državah in so prve sile naše litografije. Sploh si organizacija grafičarjev prizadeva, da razpošlje svoje talentiranje člane po svetu, kjer si dopolnjujejo znanje. Zato moremo danes mirne duše reči, da imamo premnogo spobnih domačih sil na razpolago, ki zaslužajo pri nastavljivih v službo vso pozornost, daleč pred tuje.

*

Služkinje! Hočevanje Jožeta, zvesta člana Poselske zvezze, je po dolgi in mučni bolezni včeraj zaspala v Gospodu. Bila je 34 let v službi kot kuhanica v gostilni »Novi svet«. Pogreb razine Jožeta bo 23. t. m. to je v petek ob 15.50 uri popoldne, izpred mrtvaničnice splošne bolnišnice v Ljubljani. Prosimo, da se udeleži pogreba čimveč služkinj. Priporočamo jo v molitev. »Poselska zvezza.«

Zbor Rdečega križa. V torek zvečer je imel krajevni odbor Rdečega križa svoj občni zbor v restavraciji »Zvezda«. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik dr. Fettich, ki je opravil odsotnega predsednika banovinskega odbora dr. Krejčija. Predsednik je nato opisal na kratko uspešno delovanje Rdečega križa, ki je priredil razne akcije ter izrazil zadovoljstvo nad napredkom naraščanja Rdečega križa, to je samaritanov. O delu Rdečega križa in raznih od-

LJUTOMERSKA IN RADGONSKA VINA
v sodih in steklenicah ter svoj prijubljeni
SEKT nudi
Vinogradniško veleposestvo in vinske kleti
CLOTAR BOUVIER V GOR. RADGONI
Zastopnik: KAREL FAVAI.
Ljubljana, Celovška cesta 44, istotam
ZALOŽNA KLET IN BUFFET

sekov ter o raznih prireditvah in dobrodelnih akcijah je poročal tajnik g. Malnarič. Rdeči križ ima v Ljubljani 1780 članov. O zbirjanju sredstev je poročala podpredsednica in načelnica prireditevnega odseka gospa Kroftova. O samaritanskem odseku je poročal dr. Mis. (Na opazko g. dr. Mis, da so samaritani dobili od prireditevje stadionske slovesnosti le zabojo limon v vrednosti 54 Din, ugotavljamo, da je prireditveni odbor vse samaritane dobro pogostil, za kar so bili samaritani zelo hvaležni in je Rdeči križ izrekel zahvalo voditelju samaritanske pomoči dr. Drobniču). Blagajniško poročilo je podal g. Mlejnik. Zanimivo poročilo je podal upravnik skladniča g. Jagodič, ki je navajal, da je Rdeči križ zbral in tudi razdelil med revete nad 5000 kosov oblačil in obutve. Pri volitvah je bil nato soglasno izvoljen za predsednika ponovno dr. Fettich, za podpredsednico gospa Kroftova, v ostali odbor pa po večini dosedanji člani.

Občni zbor nižjih mestnih uslužbencov. Te dni je imelo Društvo nižjih mestnih uslužbencov svoj redni letni občni zbor, na katerem so bila podana prav zanimiva poročila. Občni zbor se je vrnil v mestni posvetovalnici in ga je vodil predsednik g. Karel Oblak. Opravil je g. direktor Jancigaj, ki je bil zadržan. Iz predsedniškega poročila je bilo razvidno, da je društvo naslovilo na župana in na direktorja spomenici o redukciji plač ter se je posrečilo doseči, da se plače do 2000 Din niso reducirale. Predsednik je poudarjal, da imajo n. pr. uslužbenci zagrebške občine večje plače kakor ljubljanski. Službene oblike letos uslužbencu niso dobili, zato pa sta jim za prihodnje leto objavljeno kar dve. Nekateri uslužbenci imajo že do 6 let službe, pa še danes niso nastavljeni. Ker se je že enkrat kršila pragmatika, se je batiti, da se bodo plače še naprej reducirale. Tajniško poročilo je podal J. Furman. Društvo steje 98 članov. Letos društvo zaradi krize ni priredilo običajne veselice. Nižji mestni uslužbenci ustanavljajo sportni klub in pevsko društvo. Blagajnik Kačar je podal bla-

Zahlevajte Gaglova vrtna semena!

gajnišča poročilo. Na predlog revizorja Tože Igliča je bila odboru izrečena razrešnica, blagajniku pa zaradi vzornega vodstva polovala. Nato je bil soglasno zvoljen stari odbor s predsednikom g. Oblakom na čelu. Prečitana je bila še vloga šolskih slug zaradi priznanja polne stananine; v tej zadevi bo društvo posredovalo pri g. direktorju.

Ogenj v ruskih barakah. Pred tovornim kolodvorom stoji še vedno ena baraka, vse druge je mestna občina že dala podreti. Ta zadnja baraka bi danes kmalu postala žrtev požara. Malo pečica, s katero si je hotel ruski emigrant ogreti borno stanovanje, ni bila dovolj izolirana proti leseni steni, ki se je danes okoli 2 popoldne vnela. Ogenj se je zelo naglo pričel širiti. K sreči so se emigranti kmalu zbrali ter pričeli takoj gasiti požar. Pribiteli so tudi poklicni gasilci z motorno brzgalno in trenskim avtom ter hitro zadušili požar. Pogrelo je kakšne tri kvadratne metre strehe, del lesene stene in pa nekaj tal. Škoda sicer ni velika, ker vsa baraka nimata nobene vrednosti, pač pa je prizadet ubogi emigrant, ki sedaj nima niti borognje stanovanja več.

Zveza gospodinj opozarja, da se bo v njenih prostorih Breg št. 8 jutri ob 16 predvajalo nazorno pranje po najboljšem načinu. — Predvajalo se bo tudi pranje s Schichtovim Radionom. Vabljene vse gospodinje. Vstop prost!

O vsaka dama, katera rabi eleganten klobuc nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krevkov trg 10, Ljubljana.

Dev. Marija v Polju

Na praznik sv. Jožeta so imeli tuk. bojevniki svoje zborovanje v Ljudske domu, kjer se jih je zbralo nad 400. Govorili so predsednik in tajnik domače skupine ter gg. Kuster in Fabjančič od Združenja borcev v Ljubljani.

Mariborske vesti:

Brezposelnost med šolano mladino

Brezposelnost v vrstah šolane mladine postaja nič manj pereče vprašanje, kakor brezposelnost delavskih slojev. Bavila se je s tem vprašanjem naša javnost le zgorji teoretično in šele Zveza mladih izobražencev v Mariboru je bila prva, ki je načela pri nas ta problem tudi praktično ter dosegla že nekaj uspehov. Najvažnejši uspeh njenih prizadelenih pa je dejstvo, da so se začeli praktično baviti s tem vprašanjem še drugi poklicani faktorji. Tudi vodstvo mariborske pomožne akcije je na svoji zadnji seji ožigega odbora podrobno razpravljalo, kaj bi bilo potrebno ukreniti, da se nuditi brezposelnim izobražencem najnujnejša pomoč. Vodstvo pomožne akcije je v tem oziroma že izvršilo prve korake ter zaposlilo iz svojih sredstev v nekaterih službah 4 izobražencev, ki so bili dolgo brez službe. Določili so še večji znesek, iz katerega se bo nudila brezposelnim izobražencem še nadaljnja pomoč. Ugotovilo pa se je hkrati, da vsa ta sredstva ne bodo zadostovala, da se vsaj delno olajša položaj brezposelnih inteligenčev. Potrebno bi bilo čimprejšnje uveljavljanje uredbe na podlagi pooblastila finančnega zakona ter prenos izvršitve v prakso. Za Maribor bo posebno važno

vprašanje zmanjšanja števila zaposlenih tujih državljanov, pri katerih sicer sedaj banska uprava nekaj strožje postopa, imamo pa še celo vrsto obratov, ki zaposljujejo tuje uradnike, ki niso nobeni neobhodno potreben tehnični strokovnjaki. Število brezposelnih izobražencev v Mariboru še ni točno dognano. Kot bazo za tozadoveno zanimalo statistiko smo vzel število maturantov na mariborskih srednješolskih zavodih za 4 leta nazaj, torej od 1930 do 1933. V tem času je maturiralo na teh zavodih skupno 859 dijakov, od tega 399 iz Maribora. Od omenjenega števila Mariborčanov jih študira 159, pri vojakih jih je 25, v službi 69, v bogoslovju 31, redovnik 3, doma brez posla in zasluga 12. Po zapisih Zveze brezposelnih izobražencev pa je v Mariboru brez zasluga: 51 učiteljev in učiteljic, 1 šumarski inženir, 1 strojni inženir, 26 tehnikov in zasebnih načinjev in 5 profesorjev. Seveda so vse te številke le približna slika stanja brezposelnosti v vrstah izobražencev. Mnogo je starejših, ki niso nikjer prijavljeni, mnogo takih, ki nimajo matur, ali samo bivšo trgovsko šolo, ki je nismo vzeljali pri statistiki pri poštev.

ker je poskušal dne 2. decembra lani okrasiti škrabico v proščiški cerkvi v Ptaju.

Avtov za 3000 Din. Dne 28. marca bodo imeli interesi priliko kupiti avto na dražbi na okrainem glavarstvu. Cena je označena s 3000 Din.

Ogenj v falkem gradu. Na falki graščini, sijočas v lasti grofa Zabe, sedaj pa v posesti Wögererja in Glantschnigga, je gorelo. Vneno se je prazno gospodarsko poslopje ter pogorelo do tal. Škoda je 6000 Din.

Celje

Profesor Josip Kožuh — osemdesetletnik. Danes obhaja g. Josip Kožuh, upokojeni profesor celjske gimnazije svoj 80 rojstni dan. Vse Celje ga pozna in spoštuje. Posebno v prijetnem spominu ga imajo na njegovem številnem učenici, v prvi vrsti tisti, ki so v času svojih študij na celjski gimnaziji imeli priliko, da so uživali dobre Dijaške kuhinje, kateri predstavlja način lepje uspeha. Težko je delil dobrote Dijaške kuhinje, kateri predstavlja način lepje uspeha. Težko je delil dobrote Dijaške kuh

Zopet 2 požara na Dravskem polju

Trem posestnikom zgorelo sedem gospodarskih poslopij

Ptuj, 21. marca.

Na Dravskem polju je izbruhnil na dveh krajih požar in sicer pri posestniku Jakobu Trčku v Školah, kateremu je zgorel skedenj, parma in kolarnica z vsemi poljskimi predelki in poljskim orodjem. Požar se je razširil na sosednje poslopje posestnika Medveda Štefana. Tudi temu so zgoreli trije gospodarski objekti do tal. Gasilci iz Škol, Cirkovcev in Mihovec-Dragonja so ogenj lokalizirali in s tem preprečili nadaljnjo nevarnost. Trčko ima 30.000 Din, Medved pa

40.000 Din škode, ni pa z zavarovalnino krita. Vzrok požara ni znan. — Drugi požar je bil v Stražgonjeh, občina Cirkovci, pri posestniku Jerneju Kirbišu. Zgorelo je gospodarsko poslopje s poljskim orodjem, krmo in živili. Gasilcem iz Cirkovcev, ki so prihiteli na kraj požara, se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednje poslopje, ki stoji tik drugo drugega, pokrita s slavnatimi strehami. Škode okrog 40.000 Din in je krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, tudi tu ni ugotovljeno.

Dobra prebava pol zdravja!

Lahko normalno izpraznjenje pri zagatenju lenivosti črevesja vam omogočijo »ARTIN« dražje. Vsebinska škatlja za Din 8° dostuje za 4-6 krat.

Dobivajo se v vseh lekarnah.
Odobreno od min. soc. politike in narod. zdravja
S. Br. 22115 od 12. decembra 1933

Zanimiva tiskovna pravda

Ljubljana, 21. marca.

Pred malim kot tiskovnim senatom se je danes popoldne vršila poldruge uro trajajoča tiskovna pravda. Predmet obravnavi je bil 13. maja lani v »Pohodu« priobčen članek z nadpisom: »Crnomelj. — Nacionalni skupuh in defetist. Članek je očital g. Peru Korenu, trgovcu v Crnomelju naslednje: »Videl bi rad, da bi bil on edini trgovec v Crnomelju, vsi drugi naj poginejo, še najbednejšim branjevcem ne privoči skromnega zaslužka. Je pa tudi veren poslušalec tendencijoznih in alarmantnih vesti o Jugoslaviji iz proslilih italijanskih radiopostaj in uživa s tem, da lahko te vesti oddaja naprej svojim odjemalcem v trgovini. Članek zaključuje: »Nacionalnim Crnomeljcem pa ta članek v blagohotno razmišljanje.«

G. Koren je naperil proti piscu in odpovedil članaka g. H. P. tiskovno tožbo zaradi prestopka klevete po čl. 52 tiskovnega zakona. V članiku je bilo navedeno nekaj nerensčnega, kar utegne škodovati osebni časti tožiteljevi, dobremu imenu, družabnemu ugledu in pridobitnemu kreditu.

Senatu je predsedoval s. o. s. g. Adolf Hudnik, sosednika sta bila gg. Kobal in Orožen. Tožitelja je zastopal odvetnik dr. Juro Adlešič, otočenec H. P., pisca članka v »Pohodu« pa odvetnik dr. Cepuder.

Otočenec H. P. je prvotno nastopil dokaz resnice in skušal podkrepiti člankove očitke. Zasiljan je bilo mnogo uglednih Crnomeljcev, ki so v svojih izjavah izpodobili očitke na celi črti.

Zastopnik tožiteljev dr. Adlešič je kratko utemeljal otočbo, poudarjajoč, da se je dokaz resnice ponesrečil. Članek sicer ne navaja dobesedno imena tožiteljevega, imenuje pa ga kot enega glavnih zastopnikov trgovstva v Crnomelju, ki ni domačin. Tožilec se je namreč v Crnomelj pričenil l. 1922, kjer ima sedaj največjo trgovino.

Med vinom in vinom je razlika!
Se večja razlika pa je med poedinimi mineralnimi vodami. Poskušte enkrat Radenske vode (Zdravilni ali Krajev vrelec). Radenske vode vsebujejo največ litija v vsej Jugoslaviji, litij pa je glavni mineral zoper sečno kislino. Radenske vode vsebujejo tudi največ ogljkove kislino v vsej Jugoslaviji, a ona je poleg zdravilnih mineralov v en panhormon. Radenske vode so edine v vsej Jugoslaviji, v katerih so našli in določili težke metale, ki se nahajajo tudi v krvi in so vsaj za zdravje. Radenske vode so tudi radioaktivne. Zato so te vode tako zdravilne in pitke!

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 18 v predavalnici v bolnišnici za ženske bolezni znanstveni sestanek. Predaval bo g. dr. Rudolf Trušovič o temi: Zdravstvo v Rusiji. Gospod predavatelji se je mudil nad petnajst let v Rusiji, odkoder se je vrnil pred par tedni, zato bo predavanje gotovo zanimivo. Vsi zg. zdravnik vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinc ded., Rimská cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celje

1 51 redni letni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovi dvorani v Žaleu z običajnim dnevnim redom.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 18 v predavalnici v bolnišnici za ženske bolezni znanstveni sestanek. Predaval bo g. dr. Rudolf Trušovič o temi: Zdravstvo v Rusiji. Gospod predavatelji se je mudil nad petnajst let v Rusiji, odkoder se je vrnil pred par tedni, zato bo predavanje gotovo zanimivo. Vsi zg. zdravnik vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinc ded., Rimská cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celje

1 51 redni letni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovi dvorani v Žaleu z običajnim dnevnim redom.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 18 v predavalnici v bolnišnici za ženske bolezni znanstveni sestanek. Predaval bo g. dr. Rudolf Trušovič o temi: Zdravstvo v Rusiji. Gospod predavatelji se je mudil nad petnajst let v Rusiji, odkoder se je vrnil pred par tedni, zato bo predavanje gotovo zanimivo. Vsi zg. zdravnik vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinc ded., Rimská cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celje

1 51 redni letni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovi dvorani v Žaleu z običajnim dnevnim redom.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 18 v predavalnici v bolnišnici za ženske bolezni znanstveni sestanek. Predaval bo g. dr. Rudolf Trušovič o temi: Zdravstvo v Rusiji. Gospod predavatelji se je mudil nad petnajst let v Rusiji, odkoder se je vrnil pred par tedni, zato bo predavanje gotovo zanimivo. Vsi zg. zdravnik vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinc ded., Rimská cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celje

1 51 redni letni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovi dvorani v Žaleu z običajnim dnevnim redom.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 18 v predavalnici v bolnišnici za ženske bolezni znanstveni sestanek. Predaval bo g. dr. Rudolf Trušovič o temi: Zdravstvo v Rusiji. Gospod predavatelji se je mudil nad petnajst let v Rusiji, odkoder se je vrnil pred par tedni, zato bo predavanje gotovo zanimivo. Vsi zg. zdravnik vabljeni!

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinc ded., Rimská cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celje

1 51 redni letni občni zbor Hmeljarskega društva za Slovenijo bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9 dopoldne v Roblekovi dvorani v Žaleu z običajnim dnevnim redom.

Naznanila

Ljubljana

1 Kino Kodeljevo. Danes ob 20. Transatlantik po znižani ceni Din 4, 3 in 2, balkon 5 Din.

1 Ciklus predavanj o sodobni Nemčiji. Radi praznina je bilo Kreftovo predavanje v radiu preloženo na prihodnji ponedeljek ob pol 7 zvečer. Nadaljnja predavanja bodo naslednje ponedeljek ob istem času.

1 Francoski institut v Ljubljani. V petek 23. marca bo predaval v društvenih prostorih g. Jacques Ancel, profesor pariškega inštituta za mednarodni študij. Naslov zanimivega predavanja je: »Pravo narodov in geografija. Začetek ob 20.

1 Ruska Matica v Kemični seminar prireditev v čast spominu ruskoga učenjaka kemika Dimitrija Mendeljejeva, 23. marca t. l. ob 18 v zbornični dvorani univerze predavalni večer s sledenimi sporedom: 1. Uvodna beseda — univ. prof. dr. Evgenij Spektorski; 2. Dimitrij Mendeljejev kot kemik — univ. prof. dr. Marius Rebek; 3. Dimitrij Mendeljejev kot statistik in nacionalni ekonom — univ. prof. dr. Aleksander Billimovič.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 23. marca ob 1

Ruske čete ne vzdrže japonskega navalna?

To je mnenje starega ruskega generala

Vprašanje Daljnega vzhoda še vedno razburja duhove v Evropi in po vsem svetu. Govori najodgovornejših sovjetskih politikov na zadnjem komunističnem kongresu in posebno govor poveljnika stalne vojske na Dalnjem vzhodu, generala Blücherja so napetost še povečali. Kljub bolj pomirjevalnim vistem z Dalnjem vzhodom ni izključena možnost, da vsak trenutek izbruhne spor. Ne samo sovjetti, temveč tudi ostali svet stalno pretresa vprašanje, ali bodo mogli Rusi braniti Primorje in Daljni vzhod. Sovjetski generali sicer vedno poudarjajo, da ne odstopi Moskva niti pedi ruske zemlje in da je pripravljena braniti z vso odločnostjo Primorje in Vladivostok. Blücher je v svojem zadnjem govoru omenil, da se je moč sovjetske vojske na Dalnjem vzhodu v zadnjem času tako povečala, da Japonci ne bodo imeli poguma, da stopijo na sovjetska tla. Njegov govor so sovjetski listi priobčili v celoti.

Mikavno je danes vedeti za mnenje znanega ruskega strokovnjaka za vprašanje na Dalnjem vzhodu, bivšega načelnika ruske Akademije generalnega štaba gen. N. N. Golovkina, ki živi zdaj v Parizu, a se še vedno zanima za vojaška vprašanja. General Golovkin je napisal že več pomembnih del o teoriji bojevanja, ki so bila prevedena na francoski jezik. General Golovkin se vedno študira položaj na Dalnjem vzhodu. Sodeloval je tudi pri velikem delu »Tihomorski problem«, to je pri knjigi, ki je na glasu najboljšega dela o tem vprašanju. To dni je general Golovkin predaval v Parizu o vojni nevarnosti na Dalnjem vzhodu.

»Pred letom dni — je dejal predavatelj — je imelo rusko poveljstvo v rajonu Vladivostok-Nikolsk-Ussurijsk dve pehotni diviziji, v Zabajkaliji štiri pehotne divizije. Po vseh iz Japanske imajo sedaj Rusi v rajonu Vladivostok-Nikolsk-Ussurijsk koncentrirane štiri rdeče pehotne čete in podigrubo konjeniško brigado, med Habarovskom in Blagoveščenskom tri pehotne divizije in eno konjeniško brigado. Ena rdeča pehotna divizija in ena konjeniška brigada so v Zabajkaliji. V Blagoveščensku

in na postaji Daorija je pripravljenih stalno 300 sovjetskih tankov. Sovjetsko letalstvo ima na Dalnjem vzhodu okoli 300 letal.

Po predavateljem mnenju lahko Japonska vrže v primeru konflikta v Mandžurijo 17 pehotnih divizij. Za rezervo, ki ostane 17 brigad. Takšna japonska armada ima možnost, da lahko pusti na južni meji Mandžurije in Mongolije opazovalno vojsko proti Kitajski in drugo vojsko proti rdeči vojski v Zabajkaliji, vse ostale sile okoli 12 divizij pa lahko vrže proti rdeči vojski, zbrani v Primorju.

V takšnem položaju bi rdeča vojska ne mogla braniti ruske zemlje. General Golovkin meni, da bi se vojne operacije razvile takole: Ze pogled na zemljevid nam pove, da je spričo takšne razdelitve sil obramba rdeče vojske nemogoča. Ker so Japonci z zavzetjem Mandžurije zavzeli osrednjo strateško pozicijo, je verjetno, da se ne bodo niti spuščali v boj za Vladivostok, temveč da pošljeno eno svojo armado na Habarovsk, da tako privežejo nase rdečo vojsko, ki je zbrana v rajonu Vladivostok-Nikolsk-Ussurijsk. Na ta način nameravajo Japonci odsekati rdečo vojsko v Primorju od Rusije. Rečna mornarica Japoncev in države Mandžukuo na reki Sungaru bo po zasedbi Habarovske lahko popolnoma obvladala položaj na rekah Ussuri in Amuri. V takšnih razmerah ne bo Amur prav nič več oviral Japoncev pri zasedbi amurske železnice, ki se vije v pasu ob severnem bregu te reke. Ta predhodna operacija bi v smislu besed generala Golovkina zagotovila likvidacijo rdeče vojske v Primorju. Zelo problematično je vprašanje, ali bodo mogli sovjetti svojo rdečo vojsko v primeru vojne hitro pomnožiti in ojačati, ker je sibirska železnica prešibka za tako velik promet. Za ruska letala so važna pomorska in politična središča na Japonskem težko dosegljiva in rdečim letalom težko uspelo, da do njih prodrejo; poleg drugega so Japonci zelo utrdili svojo zračno obrambo.

Takšno je mnenje generala Golovkina, strokovnjaka bivšega ruskega generalnega štaba.

V Rimu so podpisali »rimski sporazum« med Italijo, Avstrijo in Madjarsko. Slika nam predstavlja Mussolinija, ko podpisuje. — Desno: kancler Dollfuss in madjarski ministrski predsednik Gömbös

Nezaposljeni razumniki, vaša ura je prišla!

Dvojni zasluzkarji lahko mirno spe

Kriza nezaposlene intelligence se je nekoliko razbistrlila. Seveda ne smemo preveč zahtevati od sedanjih težkih časov, temveč bodimo veseli tudi malega napredka. V Budimpešti je zapadlo po Novem letu izredno veliko snega. Magistrat, ki je mobiliziral pri pospravljanju več tisoč brezposelnih, je dokaj nerad zaposilil tudi 600 mladeničev z univerzitetskimi diplomi. To se je zgodilo na prigojarjanje mestnega socialnega urada, a mestni očetje so bili prepričani, da iz te moke ne bo kruha. Izkazalo pa se je, da vihtijo kandidati jur. in fil. lopate prav tako dobro kakor njihovi kolegi brez visokošolske izobrazbe. Pod vplivom tega prijetnega presenečenja je oblabil magistrat v Budimpešti, da bo zaposilil več sto akademskih izobražencev tudi pri poletnem kopanju mivke, ilovice, gramoza! Iste razveseljive novice prihajajo iz Amerike, kjer je nastavil »Paramount-Hotel« v New Yorku za tri pomočnike glavnega vratarja tri doktorje slavne Harvardske univerze. Tudi drugi

prvorazredni hoteli so sledili Paramountovemu zgledu in vtaknili več absoluiranih akademikov v strežarske suknjiče. Poročevalce londonske lista, ki je opazoval delovanje doktorjev klasične filologije in rerum politicarum na novem področju, se je prepričal, da bo dignilo kulturno višino potujočega občinstva. Saj so poprej gostje vpraševali služinčad kvečjemu, koliko napitnine prejema šofer hotelskega avtobusa, ali kje je najbližji umetnik na področju kurjih oči? Zdaj je vse drugače. Neki gentleman z dežele je vprašal natakarja v čitalnici, kdo je prav za prav ta Shakespeare, cigar drama predvaja mestno gledališče? Neka dama, ki je reševala težko »krizajko«, je takoj zanesljivo zvedela od vratarja ime onega neznanega moža, ki je zaklical: »alea jacta est!« To je kako pripravno za goste in odkriva nove vidike pri zaposlenju izobraženega proletariata...

Dvojni zasluzkarji se zdaj lahko potolažijo, njihova mesta niso več v nevarnosti.

Razrezal 100.000 mrljev

V društvu dunajskih zdravnikov so proslavili obletnico slavnega zdravnika in profesorja patologe g. Rokitanskega. Dne 17. marca je namreč poteklo 100 let, ko je Rokitanski imel prvo lekcijo na vseučilišču o anatomiji. Po zaslugah prof. Rokitanskega je govoril anatom prof. Maresch. Omenil je, kako je Rokitanski v času svoje 30 letne prakse razrezal več kakor 100.000 mrljev. Rokitanski si je pridobil izredne zasluge za medicinsko fakulteto in za patološki institut.

Wilhelm Meyer-Förster, nemški pesnik, je umrl v starosti 72 let. Posebno je znano njegovo delo »Alt-Heidelberg«, ki so ga uprizorili v 22 državah

Nova katoliška cerkev v Moskvi!

Ze leta 1330 so v Moskvi v Kremlju zgradili Jožefovo katedralo. Letos bodo to cerkev porušili, da pridobijo prostor za razširjenje uradov komunistične stranke. Obenem pa dobri Moskva novo katoliško cerkev. V pogodbì z Združenimi državami je bilo namreč določeno, da mora sovjetska Rusija pustiti verske svoboščine ameriškim državljanom. Med temi so seveda bili katoličani. Nedavno je prispel v Moskvo rimsко katoliški duhovnik, p. Leopold Brown, in sicer iz Združenih držav. Med Američani je mnogo katoličanov in paterje takoj pričel z odločno akcijo za zgradbo nove katoliške cerkve. Denar za novo cerkev je že zbran. Sovjetske oblasti so tudi že odkazale stavbišče za novo cerkev. V najkrajšem času bodo pričeli graditi novo zgradbo.

Ema Holandska, mati sedanja kraljice, je umrla v starosti 75 let

Proti kislemu vremenu

Nič ne pomaga

Kapetan urejuje svojo četo in opazi, da sredi vrste moli dolg nos. »Narednik!« zakliče, »kako se imenuje ono tele z dolgim nosom?«

Narednik: »Müller, gospod kapetan.«

Kapetan: »Postavite ga v drugo vrsto!«

Narednik: »Gospod kapetan, saj že stoji v drugi vrsti.«

Zanimivo pismo

Prijatelj znanega humorista Lichtenberga je nekoč potožil, da bi rad pisal ženi pismo, pa da ji nima ničesar zanimivega poročati. — »No,« pravi Lichtenberg, »tu ti lahko pomagam. Vzemi pero in piši: Draga žena, pišem ti, ker se grozno dolgočasim, in sedaj končam svoje pismo, ker ti nimam ničesar zanimivega povedati.«

Pozabljien otrok

Gospa Durand si ogleduje slike v galeriji. »Tu pa mora biti najbrž pomota. V katalogu stoji »Pozabljien otrok«, a na sliki ne vidim nikakega otroka.« — »Nič čudnega,« odgovori sosed. »Otroka so namreč pozabili.«

Poštjeni najditelj

Sodnik: »Zakaj niste vrnili najdene denarnice?«

Obtoženec: »Bilo je že pozno zvečer.«

Sodnik: »In drugo jutro?«

Obtoženec: »Drugo jutro ni bilo ničesar več v njej.«

*
»V tem klobuku boste, gospa, vsaj 20 let mlajša.«

»Toda jaz sem vendar samo 22 let stara.«

Zgodovina teka v karikaturi časnika »The Sketch»

Zopet sta se spoprijeli moštvi vseučilišč v Oxfordu in Cambridgeu in zopet je Cambridge zmagal za 4,5 dolinar in je z 18 minutami in 3 sekundami postavil nov rekord

KULTURNI OBZORNIK

Slovenski protestantski pisci

Zbirka »Slovenski pisatelji«. Izbral in uredil Minko Rupel. Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1934. Str. XLV in 328. — S knjigo »Slovenski protestantski pisci« smo dobili prvo antologijo onih slovenskih piscev, ki so pred blizu 400 leti prenesli slovensko besedilo s kmetijski ust v knjigo in tako postavili nepoznani slovenski jezik v vrsto priznanih evropskih samostojnih jezikov. Ce prebiramo uvidek v posameznim izdajam knjig, prevede ali samostojne sestavke, pridevo do sledenih razmišljanj: slovenski protestantski pisci so z a v e d n o g o j i l i s l o v e n s k i j e z i k ; to se ne čuti le iz napora in prizadevnosti za pristno ljudsko izrazovje (bili so pač od doma vsa študijska leta in deloma tudi kesneje, zato se jim je nujoč izmaznilo dosti ljudskih izrazov; vendar pa vejo iz vseh sestavkov arhaicna neposrednost takratnega ljudskega jezika Dolenske in drugih slovenskih krajin), marveč tudi iz dejstva, da so uvajali slovenščino tudi v šole! Posebno izrazita hubezen do slovenskega jezika je izražena v predgovoru »Ta prviga dela tega Novoga testamentova: Bog ve, da sem že v tistem času, ko sem že pri vas pridigal v slovenskem jeziku iz latiniskih in nemških knjig, često vzdihnil... k Bogu, naj se... ozre tudi na naš ubogi, preprosti, dobrošrčni slovenski narod, naj... ga obdar z veliko milostjo in darom, da bi se tudi njegov jezik pisal v bral kakor jezik drugih narodov...« (str. 17). Dasirovno je bil takrat pojem na rodost ře zastrit (namesto narodov so govorile absolutistične države), vendar se vsad v prvih obrisih čuti zaključena narodna enota (seveda le na podlagi jezikal) v istem predgovoru (str. 17), kjer izroča Trubar svoje delo »vsem pobožnim kristjanom, ki prebivajo v deželi Kranjski, Spodnjestajerski, Koroski, na Krusu, v Istri in v Slovenski marki. Tretje, kar nam pride na misel, je v e r s k a g o r e č n o s t slovenskih reformatorjev. Začel jih je oni verski fanatizem, ki je lasten vsem prvobiteljem novih verskih struj in ki ne pozna žrtve ne smrti. Da delajo prav, pa naj krenejo v katerokoli smer in naj porabljam katerakoli sredstva, so dno srca prepirani. Tudi Trubar, Krej, Dalmatin, Bohorič in ostali, ki so rasli v času verskih nemirov, a so bili posebno podjetni in moderni duhovci, so se oklenili novih verskih gibanij, vskršali jih v svoje duše in sli v vsemi sredstvi na delo, da uravnajo pot novim verskim tokovom tudi med

svoje rojake. Odtod slovenska tiskarna, slovenska knjiga, slovenska slovница... Kar so napravili za učenje katoliške vere na Slovenskem, je bilo storjeno iz osebno globokega, doslednega prepiranja. Zato gremo katoliški Slovenci danes z razumevanjem mimo tega, tem bolj, ker so na drugi strani naši protestanti pripomogli (vprav zaradi protobrambe katoličanov) do poglobitve in resnejšega življenja katoličkih Slovencev, radi česar je, kakor pravi Prijatelji, še »danesh verski čut tako razvit v našem življenju«. Poleg tega pa, kar je neizmenne vrednosti, so dali vprav ti slovenski reformatorji podlago za ves slovenski kulturni in narodni razvoj!

Urednik knjige dr. Rupel je prebral mnogo si, da je uredil in literarnozgodovinsko pospremil pisce, in v njihova dela. Napisal je predvsem obširnen uvod z zgodovinskim orisom in karakterizacijo piscev. Reči moramo, da je ta uvod stvaren in podprt v nepotibnosti dejstva. Le en stavek se nam zdri preširok: »Zmagal je katolicizem, zmagal je državni absolutizem. Nepravična zveza, če je misljena vročno. Mar se je ta državna oblika spremenila, kjer je zmagal protestantizem? Nasprotno, protestantizem ni ničesar storil proti državnemu absolutizmu. Primer: nemške države. Sicer pa avtor kesneje sam priznava, da bi bilo »zaman iskati vezi med novo vero in kmečkimi punti, kajti v socialnem pogledu se novi nauk ni razlikoval od starega (podprtih mi). Kakor je Luther oboščil nemške vstase, tako je tudi Trubar izrecno oboščil slovenski punt iz 1515 in 1513.« Zastopani so v teki antologiji Primož Trubar (najbolje: str. 1–176), Sebastijan Krej, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič, z manjšimi delci pa Jurij Jurčič, Lukež Klinč, Janž Mandelc, Janž Tulščak, Janž Schweiger, Hieronim Megiser, Andrej Savinec, Felicijan Trubar, Marko Kumprecht, Janž Znojilšek in dva anonimna. Tekste je uvrstil urednik po časovni zaporednosti, transkribiral jih je po sodobnem črkopisu, jezik je ohranil prvoten. Tekst prevodov in zlasti uvodov je izbral tak, da dobimo iz njega duhovno podobo časa in misljenja takratnega človeka, posebnosti jezika itd. Knjigi, ki jo je ilustriral inž. Omahen, so dodani fotografiski posnetki nekaterih knjig Trubarjevega pisma ter obširne opombe (okr. 50 strani).

L. G.

Hermann Wendel o knjigah Jugoslovanske knjigarne

»Prager Presse«, dne 14. marca objavila oceno Hermanna Wendela o najnoviših izdajah zbirke »Kosmos«, ki izhaja v založbi »Jugoslovanske knjigarne« v Ljubljani. Ocena se glasi takole:

»Jugoslovanska knjigarna, katera založniško delo predstavlja že dalje časa prave vrhunce tehnične opreme knjig, se je spelj pojavila z dvema izdajama, kateri izredno privlačno učinkujeta po svoji zunanjosti podobi: papirju, tisku in vezavi; obe spadata, k zbirki »Kosmos«, katera obsegata širokemu krogu bravec namenjena, pa vendar znanstveno docela neoporečna dela iz najrazličnejših področij. «Uvod v ekonomsko vedo» je napisal dr. Aleksander Bilićević. Bilićevićovo delo je zamisljeno v prvi vrsti kot pripomoček za slušatelje pravne fakultete v Ljubljani, na kateri predava avtor že od leta 1920 narodno gospodarstvo, torej z drugimi besedami: povezana predavanja. Na temelju svojega zanesljivega obvladovanja ogromne tvarine v najrazličnejših evropskih jezikih, osvetjuje Bilićević predmetne probleme — v kolikor je mogoče po površnem pregledu knjige ugotoviti — brezstrastno, z željo po objektivnosti, a ne nekritično. — Na isti visoki šoli predava zgodovino srednjega veka in po možne historične vede mlajši generaciji slovenskih znanstvenikov pripadajoči Milko Kos. Izpod njegovega peresa je izšla »Zgodovina Slovencev na naselitve do reformacije«. Knjiga nazorno pojasnjuje zgodovino zapadnega jugoslovanskega rodu na njegovem naselitvenem ozemlju, ki se je od devetega do devetnajstega stoletja skrčilo od 70.000 na 24.000 kv. km, vse do Luthrovega preverata. V bistvu je to zgodovina naroda, ki je pod premočnim nemškim gospodstvom zdržal na stopnjo nezgodovinskega življenja. »Ko je slovenska zemlja, prav Kos, »ob koncu srednjega veka postajala vedno bolj evropska« in se je pod vodstvom Habsburžanov, ki so iz velikih poliščnih kriz 15. stoletja izšli zmagovali, že uvrščala v nastajajoče evropske državne sisteme, je bila poliščna veljava slovenskega kmeta, ki je predstavjal ogromno večino in jedro Slovencev, še vedno nizčeva. Kmet — ali kakor bi že skoraj smeli reči Slovenc — nima politične besede, ne sodočuje o politični usodi svoji v svoje zemlje. Šele ob času, ki ga obča zgodovina označuje kot začetek evropskega novega veka, zaznamuje zgodovina Slovencev nekatere pojave, ki kažejo, da se je tudi slovenski kmet, zavedno ali nezavedno, začel oprasčati svoje politične in jezikovnokulturene pasivnosti.«

*

»Župnik iz cvečega vinograda« — dramatiran. Znano Timmermansovo delo »Župnik iz cvečega vinograda«, čigar prevod (Jugoslovanska knjigarna) smo dobili tudi Slovenci, je priložen dne in oder manheimskega gledališča. Toda, kakor beremo nemške liste, dramatizacija, kar je razumljivo, ni uspela. Roman je nameč poln vonja krajine in trt, kar je prešlo na kulise, posamezne osebe, župnik in zlasti deklica Leontina, pa sta le v sebi zaključena in ne nudita dramatske rasti in napetosti, radi česar je roman kot drama običajno v mirni površini brez potrebne motorne sile.

Mednarodni gledališki kongres bo koncem leta v Rimu. Sklicala ga bo Kraljevska akademija, a predsedoval mu bo znani dramatik Pirandello. Na kongresu bodo razpravljali med drugim o današnjem položaju dramatičnih gledališč z ozirom na opero, film, radio, dalje o gledališki arhitekturi, o tehnični gledališki opreme, o državnih gledališčih ter o drami in moralni narodov.

*

K. S. Chandal: Les Nouveaux Balkans. Izšlo v založbi »Le Danubien«, Paris, 1934. Str. 270, cena 15 frankov. — Chandal je znan izdajatelj tednika »Le Danubien«, ki piše v prilog Male zvezde in njene oficilne zunanjine politike. Tudi knjiga »Novi Balkan« je orientirana v tem pravcu. Pobudo za spis je dal podpis balkanske pogodbe lebrijarja letošnjega leta. Sicer pa je velika večina knjige posvečena Bolgariji in njenim oficijskim odnosom do drugih balkanskih držav, zlasti do Jugoslavije. Glavni del tvorijo citati listov, ki so pisali ob raznih pomembnih prilikah balkanske politike izza zadnjega časa, na pr. obisk jugoslovenskega kralja v Bolgariji in protiobisk kralja Boris v Belgradu, podpis balkanske pogodbe, izjave ministrov male zvezze. Zelo obilno so tudi zastopani citati prijateljskih francoskih listov. Chandal je marljivo zbral vse številne glasovne listov, jih spredno družil z oficijsnimi izjavami ministrov in vsebinsko diplomatičnih aktov ter povezal z lastnimi opazovanji in nam tako skušal podati kar moči izčrpno sliko meddržavnega političnega položaja na Balkanu. Linija za medsebojno zbljanje je očitna, vidi pa se tudi vsa silovita politična igra Italije, ki stori vse, da ne bi prišlo do popolnega zbljanja balkanskih narodov. Chandanova knjiga bo zlasti za političnega zgodovinarja in pa za časnikiha ohranila svojo trajno veljavo.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 22. marca: 12.15 Plošča, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošča, 18.00 Predavanje o glibonemci deci (Vilko Mazil), 18.30 Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel), 19.00 Plošča po željah, 19.30 Pogovori s poslušalci (prof. Prezelj), 20.00 Večer na Golgoti, izjava glasbeno društvo »Ljubljana«, 20.40 Orgleški koncert g. Sterbenc, 21.15 Plošča (religiozna glasba), 22.00 Čas, poročila, radio orkester.

Petak, 23. marca: 11 Solska ura: Ne kralj! (Perlo Horn), 12.15 Plošča, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošča, — 18.00 O glibonemci deci (Vilko Mazil), 18.30 Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka), 19.00 Sokolski vestnik (Luboš Franc), 19.30 Predavanje Narodne odbrane, 20.00 Prenos iz Zagreba, 22. Čas, poročila, radio orkester.

Družni programi:

Cetrtek, 22. marca: Belgrad: 19.00 Narodne pesmi, 19.30 Lahka glasba, 20.00 Molierova komedija, 20.45 Zborovski koncert, 21.15 Radiotorkester. — Zagreb: 20.00 Belgrad, — Dunaj: 19.10 Viole d amour, 17.35 Klav. koncert, 19.00 Budimpešta: 19.15 Harfa, 20.15 Koncert opernega orkestra, 21.35 Recitacija, — Milan-Trst: 20.30 Mojstri pevci nürnbergški (Wagnerjeva opera), — Rim: 20.45 Ork. in viol. koncert, 21.30 Mlečna cesta (veseloigrat), 22.10 Ork. in violin. koncert. — Praga: 19.20 Hišni mir (figra), 20.05 Simf. koncert, 22.40 Smetanov koncert. — Varšava: 16.55 Petje in violina, 20.15 Slavnostni koncerti. — Vsa Nemčija: 19.00 Iz nekončanih oderskih del Franca Schuberta.

Gostovanje tenorista Šimanca v ljubljanski operi. Po samostojnem samospnevnu koncertu, ki ga je pred kratkim pridelil tenorist Mario Šimenc v Ljubljani, se je te dni predstavil v svoji boljši strani pevskega izživljivanja — v operi. Gostoval je v dveh predstavah in sicer v nanovo uprizorjeni operi »Carmen« ter v na hitro in zato malce površno postavljeni slovenski operi »Gorenjski slavček«. Kar sem pisal po njegovem koncertu, to vzdrži, kajti Šimenc se je res v teh dveh nastopih močneje uveljavil. Sicer je res, da je to njegovovo pevsko podajanje z onim, ki tivi v našem spominu iz časa njegovih zanositih početkov, že nekoliko prizadeto v zvočnosti in prožnosti, vendar ne gre zanikavati, da ima njegov polni glas še vedno lepo vrednost. Pač pa bi pristavl, da je Šimenc prišel v fazo, ko je prisiljen že previdno izbirati svoje vloge. — Občinstvo ga je zelo toplo sprejelo. V. U.

Za slovensko folkloro. Mladinski list »Razorje« začel navajati svoje bravce v sistematično nabiranje slovenskega narodnega blaga in sicer z duhovnega in materialnega področja. Zadnja številka prinaša praktična navodila in naznani, da bo oktoberška številka posvečena izključno slovenski folklori. Ta način reševanja slovenskega folklornega je nedvomno posrečen (delno ga opravlja tudi »Mladika« s objavljanjem redkih narodnih pesmi), zakaj brez velikih besed in načrtov utegnemo rešiti prenekatoredno ostalino, ki bi bila sicer zapisana pozabljeno.

Prehled o Finžgarju. Katoliška revija »Svatovlačke lige« v Pragi »Fehled« prinaša v 6. življenki kratek oris pisatelja Finžgarja kot človeka in tvorca slovenske leposlovne knjige.

Gospodarstvo

Devizne olajšave v ČSR Devalvacija in kliring

Ceškoslovaška Narodna banka je sporočila nemški zvezi industrijev ta-le svoja opazovanja o vplivu devalvacije na kliring:

V prometu z Jugoslavijo: če je bila protivrednost v Jugoslavijo izvoženega blaga položena na zbiralni račun Belgradu, je tedaj nastala terjatev v kronah brez razlike, če se je prvotna faktura glasila na češke krone ali kakšno drugo valuto. Z devalvacijo se na njegovi terjativi ni nič izpremenilo, kajti terjatev v kronah ostane neizpremenjena. Ker pa dolžnik po klirinškem sporazumu z Jugoslavijo s položitvijo na klirinški račun ni oproščen svojega dolga, ampak še le s trenutkom, ko dobi češkoslovaški upnik plačilo, ima upnik, česar prvočna terjatev se je glasila na kakšno drugo valuto, ne na češke krone, možnost uveljaviti pri jugoslov. kontranetu, da ni dobil polne vrednosti v kronah po novem tečaju.

Ce je bilo blago plačano v dinarijih po devalvaciji, se preračuna plačilo češke krone po novem kurzu. Fakture, ki se glasijo na drugo valuto, ne na češke krone, se po valutni paritetu preračunajo v češke krone, oziroma če gre za nestabilizirane valute, po tečaju curiške borze. Na ta način dobljeni znesek v čeških kronah se po klirinškem tečaju spremeni v dinarie. Upnik ima na vsak način terjatev v Kč, v katere se vsako dinarsko plačilo takoj izpremeni.

Zasebne kompenzacije dovoljene.

Ceškoslovaška Narodna banka je uvedla veliko in dalekosežno novost v plačilnem prometu. Ta no-

vost ima namen dvigniti izvoz iz nekaterih držav v Ceškoslovaško, da se na ta način stajačo zamrzljene terjative Ceškoslovaške do teh držav. Narodna banka bo namreč do nadaljnega dovoljevala zasebne plačilne kompenzacije za izvedbo blagovne zamenjave z Jugoslavijo, Romunijo, Madjarsko in Bolgarijo. V prometu z Jugoslavijo je določeno razmerje na 140 proti 100, to pomeni, da se more iz Jugoslavije uvoziti 140 enot za izvoženih 100 enot iz ČSR v to državo. Dovoljen je izvoz vseh vrst blaga razen tovrašja v petrolu.

Ceškoslovaški izvoznik bo moral samo saldo 40, oz. 25 plačati na klirinški kontu, ostalih 100 enot pa bo lahko privatno izvrnil s poljubnim češkoslovaškim izvoznikom.

Ceškoslovaška Narodna banka opozarja vse intereste, da si morajo prej, predno začno to izvajati, pridobiti slično dovoljenje od organov obeh držav, odkoder hočejo nabavili blago, da se potem lahko izvrši privatna kompenzacija v okviru deviznih predpisov obeh držav.

Menjenja naredila češkoslovaške Narodne banke je stopila v veljavo dne 19. t. m.

V zvezi s tem je važno zabeležiti tudi dejstvo, da je devizno gospodarstvo v ČSR vedno manj vezano. V nedeljo je bila zoper objavljena celo vrsta predmetov, za katere ni treba odslej izkazovati več deviz. Seveda pa ostanejo v veljavi še predpisi, ki vežejo uvoz na dovoljenje trgovinskega ministra.

Gospa. Vi ste včeraj na promenadi vzbudili pozornost, ker so Vaše noge, običejne v nogavicah z gorjno varstveno znakom, zbusale splošno pozornost. Ce se ne veste, te nogavice se dobre v vseh boljših trgovinah

ljana za II. razred brzovlaka 1.730 Din. za III. razred pa okoli 1.020. Legitimacije, ki so brezplačne

Strešno in zidno opeko vseh vrst

lahke gradbene plošče, za medstene „Porolith“, votlo opeko, tlakovnike itd. dobavlja v najboljši in skrajno odporni kakovosti na j c e n j s e

Opekarna Lajteršberg,
Franc Derwuschek,
Košaki pri Mariboru — Telefon št. 20-18.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglasi Din 2—. Najmanjši znesek za malo oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlina vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Pomladanski plašči

zadnje mode — elegantni že od Din 190— naprej

le pri
Drago GORUP & Co., Ljubljana.
Miklošičeva cesta 16/ovo nadstropje

Tudi Vaš
obleka
bo kakor
nova

skojo pustite kemično
čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana

Poljanski načip 4-5

Pralnica — Svetolikalnica

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (b)

Službe iščejo

Službo majerja
ščem. Sem ozelen brez
otrok. Dopis na upravo
»Slov.« v Celju. (a)

Vajenci

Vajenca (-ko)
zdravega, pridnega in po-
štenega - se sprejme. —

Prednost z znanjem nem-
ščine. Ponudbi je pri-
ložiti šolska spričevala in
sliko. — R. Dolinar —
trgovina, Jesenice. (v)

Službodobe

Dekle
poštana, se sprejme v
mlekarno. Kavčna 1500
Din. Prednost šivilje. —
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »Mlekarna« št. 3141.

Hlapec

starši — se sprejme.
Plača po dogovoru. Po-
nudbe pod »Marljiv« št.
3183 na upr. »Slov.«. (b)

Ludvik Ganghofer:

45

Samostanski lovec

»Izgubilač je zašepetalo dekle. »Spasti so mi
morale, ko — ko me je...« Umolknila je.

»Pač hudo si se prestrašile!«

Stala je tisto s povešenimi tretpalnicami.

»Pozabi, Gitka! Več, pater je ubog, bolan mož

— bolan v srcu.«

Svetlo je pogledala gospoda Henrika.

Prijazno ji je pogladil z roko lase. »Le pomisli, preden je pater stopil v božjo službo, je bil vitez, imel je mlado, lepo ženo in ljubke otroke in je vse svoje ljudi moral izgubiti v eni sami noč!«

Gitki so se obi ovlažile. »O moj Bog!«

»Več in od tedaj je včasih ves v sanjah, kakor bolnik — in ko si mu prej prišla nasproti, je misli, prav zares, da se mu je prikazala njegova ljuba žena...«

»Bo res, je neglo segla Gitka vmes, »zaklical je tudi ime, kakor se jaz ne imenujem.«

»Vidiš!«

»O, zdaj se mi pa smili! Globoko ginjena je stegnila roko proti gospodu Henriku. »Le povejte mu, da nisem nič huda nanj in tudi ne bom več.«

»Da, otrok moj, to mu povem in veselio ga bo. Tudi ne smeš z nikomur o tem govoriti; ljudje ne vedo vsega in ne razumejo.«

Odkimala je z glavico.

»Pa daj, usedi se za trenotek. Kar sam sem, bova malo pokramljala.«

Boječe se je usedla na klop in si gladila gube na kriku.

»Koliko si pa stara, Gitka, povej mil!«

»Lani na jesen sem spolnila petnajst let.«

»Petnajst let?« je ponovil gospod Henrik. In po kratkem premišljavanju je vprašal: »Pa ne veš morda tudi za dan, ko si se rodila?«

»Pač, pač, gospod, na dan svetega Pelagija.«

Osuplo je pogledal prošt deklico. Na svetega Pelagijsa — saj to je bilo deset dni po bitki pri Ampflingu in en dan po požaru Falkenberškega gradu! Tu se je narava čudovito pojgrala, ali... Globoko dihaje je znajal gospod Henrik z glavo in vprašal: »Kje ste pa bili doma?«

»V Dorfih, gospod, pa ne v vasi sami. Naša hišica je stala čisto na samem v gozdu, ker je oče kuhal oglje.«

»Ali se moreš še spominiti na očeta in mater?«

Pogledala ga je z vlažnimi očmi. »Ali moreš pozabiti očeta in matere? Saj molim vsak dan zanju in ju pri tem vidim kar pred seboj: oče velik kakor drevo z dolgo brado, in vesle, gospod, sivel je že po malem... toda mamica, da, ona je imela pa kile še vedno kakor kaka mlada. In tako dobro je znala gledati, in roko je imela...«

če se je le koga dotaknila, se je človeku zdelo kakor zvečer, ko je prav toplo in te boža vetr po licih. In tako, tako rada me je imela! Mislim, da še živ človek na svetu ni imel tako dobre mamice ko jaz! Obrisala si je z roko oči.

Gospod Henrik je vstal, stopil k Gitki in vzel njenu lico v svoje dlan. »Te mamice ti ne vzameš ničče več, in če bi mogel dati tudi drugo!«

Vprašajoč ga je pogledala, ker ga ni razumela.

Prikazal se je brat Severin. »Fant je doma!«

»Naj pride sem!«

Velti je stopil v izbo, in dočim je gospod Henrik z njim tiko govoril, je Gitka vstala in se splažila ob steni k vratom. Zunaj si je še enkrat obrisala oči in odišla proti lovske koči. Toda preden je prišla do nje, je obstala, kakor bi se nečesa domislila... in je potem stekla nazaj po poti v Peščeno dragovo. Hotela je poiskati izgubljene vjolice.

Ko je prišla na potni prelom, se je prestraneno umaknila. Tam je na kamenu še vedno sedel pater; v svojih rokah je držal njen venčič in

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje
po osnovnih cenah
CERNE, juvelir. Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v
veliki izbirni narugodnosti
in naiceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana. Židovs-
ka ulica in Stari trg. (l)

Kočija

dobre ohranjena — se
prodaja. Izve se: Binder,
Slomškova ulica 16. (l)

Zastonj

Karbo paketi se ne dobes-
nikjer, vendar najboljše,
najhitreje ste postreženi
pri tvrdki Velepič, Ljubljana,
Jerneja 25. Tvrdka
nudi prvovrstni premog,
koks, drva, kolobarje po
najugodnejših cenah. Te-
lefon 27-08. (l)

Posestva

Denar naložite

najbolj varno, ako kupite
stavne parcele na le-
pem, mirnem kraju v ne-
posredni bližini mesta. —
Vse ugodnosti: vodovod,
elektrika, plin, tramvaj.
Plačate lahko s hranično
knjižico. Ljudske poso-
jnice. Kie — izveste v
upravi »Slovenca« pod
št. 2249. (p)

Razno

Hranilne knjižice
in prepise prvovrstnih tu-
kajšnjih denarnih zavo-
dov imeliemo do prekli-
ca zopet v računu. A. & E.
Skaberne, Ljubljana. (r)

Obrt

Tvrdka A. Volk
Ljubljana. Resiljeva cesta 24.

odoj napravite vse vrste
prenovne moke in druge
mieveske izdelke.

Zahvalite cenik!

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Citajte in širite

»Slovenca«!

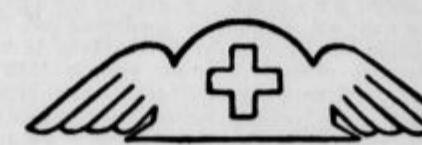
Tudi vnaši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročino za »Slovenca«. Domovi-

na in »Bogoliuba« naročate inserate in dobitne

informacije. — Poslovne ure od pol 8 ziu-
trai do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Švicarski vzorčni velesejem

Basel

od 7. do 17. aprila 1934

Znateni popusti za potovanje

Informacije in sejemske legitimacije pri vseh
potniških uradih in pri ŠVICARSKEM
KONZULATU v Zagrebu.

MAGISTRA

ali

MAGISTRO

z večletno prakso in znanjem nemškega
jezika išče za stalno lekarna Savost, Maribor

Naznanjam žalostno vest, da je naš srčoljubljeni oče, gospod

Fran Trdina

mestni računski ravnatelj v pokoju

v torek, dne 20. t. m. ob 2 popoldne boguvdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 22. t. m. ob 4 popoldne iz hiše

žalosti Slomškova ulica 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sočutja.

V Ljubljani, dne 20. marca 1934.

Joža, Mara, Nina, dr. Silva, hčere. Antonija Semmelrock roj. Trdina,
sestra. Ing. Ivan Vidic, zet. Mitja, vnuk.

Velepomembna novost

FRANA ERJAVCA

ZBRANO DELO

UREDIL DR. ANT. SLODNJAK

Prvi zvezek

★

VSEBINA:

Uvod (Življenjepis Fr. Erjavca, spisal urednik dr. Slodnjak) — Žoba, Mrožila, Vulcanske moći, Kako se je Silnari z Golovca po svetu godilo, Velbiot, Živali popolnje, Odok izvražajo gliste in kako se spreminja, Rastlinske svetbe, Rak, — Opomnje, Urednikovo poročilo.

Obseg 264 strani, 9 slik na zmetniškem papirju.

Naročnikom »Zbirke domačih pisateljev« je knjiga že razpostana. Cena vezanemu izvodu za nenaročnike Din 60—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
LJUBLJANA

Sorodnikom, prijateljem in znancem
naznanjam žalostno vest, da je moja
dobra kuharica

Jožeta Hočevar

ki je